II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2017/1540,

15. mai 2017,

meetme SA.40454 2015/C (ex 2015/N) kohta, mida Prantsusmaa kavatseb võtta konsortsiumi CEB kasuks

(teatavaks tehtu numbri C(2017) 3062 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi vastavalt eespool nimetatud artiklitele ([1]) ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 7. jaanuari 2015. aasta kirjaga teatas Prantsusmaa komisjonile pakkumismenetlusest kombitsükliga gaasielektrijaama („CCG“) ([2]) ehitamiseks ja käitamiseks Bretagne'is. Prantsusmaa esitas komisjonile lisateavet 5. juuni 2015. aasta ning 10. ja 17. septembri 2015. aasta kirjaga.

(2) 13. novembri 2015. aasta kirjaga teavitas komisjon Prantsusmaad oma otsusest algatada kõnealuse meetmega seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus (edaspidi „menetluse algatamise otsus“).

(3) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([3]). Komisjon palus huvitatud isikutel esitada kõnealuse meetme kohta oma märkused.

(4) Huvitatud isikud esitasid komisjonile oma märkused. Komisjon edastas need märkused Prantsusmaale, andes võimaluse neid kommenteerida, ning sai kommentaarid 8. juuni 2016. aasta kirjaga.

(5) 12. mail 2016 ja 5. septembril 2016 edastas komisjon Prantsuse ametiasutustele küsimused, millele ametiasutused vastasid vastavalt 8. juuni 2016. aasta ja 5. oktoobri 2016. aasta kirjaga. 5. septembril edastas komisjon Prantsuse ametiasutustele uued küsimused millele ametiasutused vastasid 5. oktoobri 2016. aasta kirjaga.

([1]) ELT C 46, 5.2.2016, lk 69.
([2]) Combined cycle gas turbine (kombitsükliga gaasiturbiin).
([3]) Vt joonealune märkus 1.

2. MEETME ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

(6) Pakkumismenetlust ja selle väljakuulutamist tinginud tausta on üksikasjalikult kirjeldatud menetluse algatamise otsuses (põhjendused 4–29). Järgmistes punktides on esitatud selle kirjelduse kokkuvõte.

2.1. Pakkumismenetlus

(7) Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et elektrienergia varustuskindlust Bretagne'is ohustavad vähene elektritootmisvõimsus selles piirkonnas, edastusvõrguga seotud piirangud, tarbimise suurenemine ja suur temperatuuritundlikkus.

(8) 2010. aastal sõlmisid mitmed Prantsuse ametiasutused elektripakti (Pacte Electrique Breton, PEB), mis tugineb kolmele sambale: esiteks, nõudluse haldamine, teiseks taastuvenergia tootmine ning elektrivarustuskindluse tagamine. Kolmas sammas hõlmab ühelt poolt kohaliku elektrivõrgu tõhustamist ja arendamist ning teiselt poolt klassikaliste elektritootmisvahendite väljaehitamist. Prantsusmaa teatatud meede on seotud viimase teguriga.

(9) Pakkumismenetlus toimus energiaseadustiku artikli L. 311–10 alusel. Energeetika valdkonna eest vastutav minister avaldas pakkumiskutse nr 2011/S 120-198224 *Euroopa Liidu Teatajas* 25. juunil 2011. Minister otsustas menetluse tulemusel valida välja pakkumuse arvamuse alusel, mille esitas energiakomisjon (Commission de Régulation de l'Energie, „CRE"), lähtudes Prantsuse õigusaktide kohasest menetlusest ([4]).

(10) Vastavalt tehnilisele kirjeldusele peab elektritootmisüksus:

1) kasutama kombitsükli tehnoloogiat;

2) omama aktiivvõimsust 450 MW (+ 15/– 10 %), mida tootja kohustub pakkuma elektrivõrgus;

3) kasutama primaarenergia allikana üksnes maagaasi;

4) saavutama alumise küttevääртuse juures vähemalt 54 % elektrilise kasuteguri ([5]);

5) paiknema täies ulatuses täpselt määratletud alal (asuma Bretagne'i loodeosas, Finistère'i departemangus);

6) tagama, et pakkumuses esitatud võimsuse saaks kasutusele võtta vähem kui viieteistkümne tunni jooksul, kui masinad seisavad, ja kahe tunni jooksul, kui masinad töötavad;

7) tagama, et tasakaalustava energia pakkumuse kasutuselevõtu minimaalne aeg on vähem kui kolm tundi või võrdne kolme tunniga töötavate masinate puhul ja kaheksa tundi seisvate masinate puhul;

8) tagama, et tasakaalustava energia pakkumuse aktiveerimisel puudub maksimaalse kestuse piirang, ja

9) olema varustatud kaugloetava koormuskõvera arvestiga ning vahenditega, mis võimaldavad kasutada elektrienergia tootmisega seotud parameetrite puhul kaugmõõtmist.

(11) Teatatud hankemenetluse puhul on ette nähtud, et tootjal on õigus suunata kogu oma toodang turule või müüa osa sellest kindlaksmääratud müüjale, kelleks on Electricité de France S.A., vastavalt müügilepingule sellise määra alusel, mis võrdub 95 %ga EPEX SPOT turul registreeritud tunnihinnast.

(12) Lisaks sellele saab tootja iga-aastast kindlasummalist tasu PT, mis arvutatakse tagatud aktiivvõimsuse ([6]) (Pgar) ja ühikutes eurot/MW/aastas väljendatud tasu P korrutisena.

([4]) 4. detsembri 2002. aasta dekreedis nr 2002-1434 elektritootmiskeskustega seotud hankemenetluse kohta on kirjeldatud pakkumismenetluse kõiki etappe. Tegemist on menetlusega, mille suhtes kohaldatakse teatatud hankemenetluse eeskirju.

([5]) Alumine küttevääртus on kütusega seotud parameeter. Tegemist on kütuseühiku täielikul põlemisel eralduva soojushulgaga, eeldades, et eralduv veeaur ei kondenseeru ning soojust ei salvestata.

([6]) Elektrijaama hetkevõimsuse keskmine väärtus.

(13) Kindlasummalise tasu maksmise tingimus on kõikide käitamislubade saamine ja lepingute sõlmimine võrguettevõtjatega, samuti ka tagatud võimsuse pakkumine, mida kontrollitakse kasutatavusteguri abil.

(14) Hankemenetluses on ette nähtud ka trahvide kohaldamine juhul, kui elektrijaama ehitust ei lõpetata ettenähtud tähtajaks.

(15) Pakkumuste hindamine põhineb kolmel järgmisel kriteeriumil, mida on üksikasjalikult kirjeldatud hanke tehnilises kirjelduses:

1) kandidaadi küsitava tasu suurus (eurot/MW/aastas), koefitsient 45 %;

2) elektrijaama käikuandmise kuupäev, koefitsient 25 %; seejuures antakse kõige kõrgem hinne projektile, mille puhul käikuandmise kuupäev on kõige varajasem, ja

3) kriteerium „asukoha valik ja keskkonnakaitse tingimused“, koefitsient 30 %.

2.2. **Abi eesmärk**

(16) Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et meetme esmane eesmärk on tagada Bretagne'i elektrienergia varustuskindlus. Kuigi Bretagne'i elektrivajadus hõlmab peamiselt võimsust (MW), on samaaegselt tegemist ka elektrienergia vajadusega (MWh) ([7]). Seega on vaja rajada Bretagne'isse elektrijaam, mis on suuteline töötama mitme tuhande tunni kestel aastas ja mitte üksnes tarbimise tipptundidel, nagu gaasiturbiinjaama puhul. CCG elektrijaam, mis toimib reaktiivmootori põhimõttel, võimaldab alustada elektrienergia tootmist mõne minutiga. See tehnoloogia on eriti kohane tootmise ja tarbimise vahelise tasakaalu tagamiseks tippnõudluse mõne tunni jooksul. See uus elektrijaam võimaldab pakkuda võimsust mitte üksnes tippkoormuse ajal, vaid ka reaktiivvõimsust seal, kus see on kõige tõhusam elektripinge stabiilsuse tagamiseks võrgu kõikides punktides, ning toetab ühtlasi ka katkendliku taastuvenergia allikate süsteemiga liitmist (süsteemiteenused).

(17) Seetõttu pidasid Prantsuse ametiasutused vajalikuks rajada piirkonna loodeossa tsentraliseeritud tootmisüksus, mis töötab suure elektritarbimisega perioodil ja mitte üksnes talvise külma ajal äärmusliku temperatuuri juures. See tootmisvahend täiendab elektrivõrgu tugevdamist ja elektrienergia haldamisega seotud toiminguid.

(18) Meetme eesmärk on samuti minimeerida kulusid kogukonna jaoks ning vähendada keskkonnamõju. Seetõttu võetakse pakkumuste hindamisel arvesse küsitava tasu suurust, jaama asukoha sobivust keskkonnakaitse seisukohalt ning projektiga kaasnevate meetmete kvaliteeti ja tõhusust (negatiivse keskkonnamõju vältimine, vähendamine või kompenseerimine) ning toiminguid, mis on kavandatud keskkonnakaitsega seotud järelevalve teostamiseks.

(19) Meetmest kasusaaja, Compagnie Electrique de Bretagne (edaspidi „CEB“), tagab tasakaalustamisteenused kolme võimaliku toimigu abil. Esmalt esimese ja teise reservi aktiveerimisega (automaatselt käivituv süsteemiteenus) ning kolmanda reservi aktiveerimisega (tasakaalustamise käsitsi aktiveerimine). Teiseks, seoses süsteemiteenustega peab elektrijaama käitaja, CEB, olema tehniliselt suuteline neid pakkuma. Kolmandaks, seoses tasakaalustamismehhanismiga (kolmas reserv) on CEBil kohustus pakkuda olemasolevat võimsust RTE-le (Réseau de Transport d'Electricité, Prantsusmaa avaliku kõrgepinge- ja ülikõrgepingevõrgu hooldus- ja arendusettevõte, edaspidi „RTE“). Selle lepinguvälise reservi valmisoleku eest makstakse tasu ainult juhul, kui tekib vajadus seda tasakaalustamismehhanismi raames kasutada. Ette on nähtud, et seadmed töötavad ligikaudu 3 000 täiskoormuse ekvivalenttunni kestel aastas alates elektrijaama käikuandmise kuupäevast. Võttes arvesse elektrijaama paigaldusvõimsust (422 MW), vastab sellise töötamise kestusele ligikaudu 1 250 GWh suurune elektritoodang aastas.

2.3. **Abi suurus**

(20) Hankemenetluse raames makstava tasu suurus on maksimaalselt 94 000 eurot/MW/aastas (seisuga 31.11.2011). Tasu makstakse 20 aasta jooksul ning see indekseeritakse kogu projekti kestel, et võtta arvesse käitamis- ja hoolduskulude muutumist. Hankemenetluse raames makstava tasu summa on maksimaalselt 40 miljonit eurot aastas.

([7]) Vatt (MW vastab miljonile vatile) on elektrivõimsuse mõõtühik. MWh tähistab ühe MW võimsuse tootmist ühe tunni jooksul.

(21) Tasu indekseeritakse 20 % ulatuses tootjahinna osas, 20 % ulatuses tööjõukulude osas, 50 % ulatuses kohaliku võrgustiku transpordihindade osas, 5 % ulatuses elektriühenduse kulude osas ja 5 % ulatuses gaasivõrguga ühendamise kulude osas.

(22) Prantsuse ametiasutused täpsustasid, et eduka pakkuja küsitav tasu hõlmab i) üht võimsuspõhist väärtuskomponenti, mille suurus on [50 000 – 60 000] (*) eurot/MW/aastas, ja kolme geograafilise paiknemisega seotud väärtuskomponenti: ii) gaasi transpordiga seotud lisakulu, mille suurus on [20 000 – 40 000] eurot/MW/aastas, iii) võrguühendustega seotud lisakulu 6 000 eurot/MW/aastas ja iv) keskkonnakaitse erinõuetega seotud lisakulu 2 000 eurot/MW/aastas.

(23) Võimsuse väärtuse mõiste hõlmab summat, mis vastab lisakuludele elektrijaama käikuandmise ajal. Kandidaadid on arvutanud selle lisakulu kui energia turule müügist saadava tulu ja elektrijaama kiireloomulise töölerakendamisega seotud kulude vahe. CRE märgib, et: „*võttes arvesse praeguseid turutingimusi ja elektrienergia nõudlust, ei ole CCG tüüpi elektrijaama käitamine majanduslikult tulus. On tõenäoline, et see muutub tulusaks alles mitme aasta pärast. Seega peab pakkuja arvestama tekkiva kahjumiga, mis tuleneb elektrijaama ennetähtaegsest käikuandmisest ja mis hüvitatakse lisatasu selle komponendi abil*“.

(24) Elektrijaama varustamiseks tuleb rajada uus 111 km pikkune gaasijuhe. Projekti hinnanguline maksumus on ligikaudu 100 miljonit eurot ja seda eelrahastab GRTgaz (2005. aastal asutatud äriühing, mis tegeleb Prantsusmaa gaasitranspordivõrgu haldamisega). CEB muudab projekti kasumlikuks tänu gaasitranspordi eest makstavale tasule.

(25) Elektrienergia turu uut korraldust käsitlevas 7. detsembri 2010. aasta seaduses nr 2010-1488 on sätestatud reservvõimsuse mehhanism, mille eesmärk on tagada Prantsusmaa elektrienergia varustuskindlus ([8]). Bretagne'is toimunud hankemenetluse tulemusel valitud elektrijaam peab osalema riiklikus reservvõimsuse mehhanismis. Hüvitis, mis elektrijaamale kõnealuses mehhanismis osalemise eest makstakse, arvatakse hankemenetluse raames tegelikult makstud tasust maha.

2.4. **Kestus**

(26) Tasu makstakse kahekümne aasta jooksul alates elektrijaama käikuandmisest.

2.5. **Abisaaja(d)**

(27) Energeetika valdkonna eest vastutav minister valis CRE arvamust arvesse võttes välja projekti, mille asukoht on Landivisiau kommuunis ja mida teostab Compagnie Electrique de Bretagne („CEB“), konsortsium, millesse kuuluvad Direct Energie ja Siemens.

(28) Edukas pakkuja on Prantsusmaa turul väikese tähtsusega ja tal ei ole Bretagne'is teisi tavapäraseid tootmisüksusi.

(29) CEBi kavandatud elektrijaama tagatud võimsus on 422 MW. Edukas pakkuja kohustub käivitama oma elektritootmisüksuses tööstusliku teenuse osutamise hiljemalt […]. 5. oktoobri 2016. aasta märkuses kirjeldavad Prantsuse ametiasutused projektiga seotud hilinemisi. Elektrijaama käikuandmise muudetud tähtaeg on […].

(30) Andmete kohaselt, mille edukas pakkuja edastas CRE-le, ei saanud ta mingit muud abi, mis oleks lisandunud hankemenetluse alusel antavale toetusele, ega saa seda ka praegu. Lisaks sellele arvatakse hüvitis, mis elektrijaamale makstakse tulevases võimsuse tagamise mehhanismis osalemise eest, hankemenetluse alusel makstud tasust maha.

2.6. **CEBi edastatud äriplaan**

(31) Prantsuse ametiasutustele esitatud pakkumuse toetuseks esitas CEB äriplaani. Selle äriplaani kohaselt on sisemine tulumäär pärast maksude mahaarvamist [5–10] %. Sellise tulususe peamised eeldused on järgmised: tunnipõhine kasutuse määr ligikaudu [3 000 – 6 500] tundi aastas; esialgse investeeringu suurus [400–500] miljonit eurot. Tulud tulenevad ühelt poolt lisatasust, mille suurus on […] eurot/MW/aastas ja teiselt poolt netomaksest, mida makstakse nn *tolling*-lepingu alusel, mille tulemusena saadakse keskmiselt […] euro suurune hüvitis aastas.

(*) Konfidentsiaalne informatsioon.
([8]) 8. novembril 2016 kiitis Euroopa Komisjon heaks Prantsusmaa reservvõimsuse mehhanismi numbri SA.39621 all.

(32) Kõnealuse *tolling*-lepingu näol on tegemist CEBi ja *tolleri* (teine lepinguosaline, näiteks EDF) vahel sõlmitud lepinguga, millega nähakse ette CEBilt teatud kindla elektrienergia koguse ostmine. Kõnealusest *tolling*-lepingust saadavad tulud määrati kindlaks nii, et need peegeldavad äriplaanis tingimusi, mida CEBil oli võimalik saavutada hankemenetluse toimumise ajal. Vastav töötlemistasu (*tolling fee*) summa määrati kindlaks stohhastilise prognoosimudeli alusel. Kõnealuse lepinguga seotud eeldused tuginevad elektrijaamas toodetud energia müügile turule, millega tegeleb *toller*, seejuures on algsumma suurus ajavahemikul 2017. aasta märtsist kuni 2036. aasta oktoobrini […] miljonit eurot aastas. *Tolling*-lepingu alusel CEBile makstava tasu suuruse kohta on koostatud tundlikkusanalüüs. Võimsusega seotud lisatasu suhtes kohaldatakse kokkuleppelist toetusindeksit.

(33) *Tolling*-lepingu alusel makstav tasu kajastab gaasi elektrienergiaks konverteerimise ja jaama käitamise kulusid. See tasu hõlmab muutuvat osa, mille abil kaetakse tegevus- ja hoolduskulud. Lisaks sellele hõlmab see tasu püsivat osa, millega kaetakse käitamise püsikulud ning rahastamiskulud ja amortisatsioonikulud. *Tolling fee* jaguneb samuti mitteindekseeritud osaks ja indekseeritud osaks. Indekseeritud osa abil kaetakse jaama tegevusega seotud püsikulud. Mitteindekseeritud osa abil kaetakse taristukulud, nagu rahastamiskulud või tehtud investeeringute amortisatsioonikulud. Gaasi ostusid ei modelleeritud, võttes arvesse *tolling*-lepingu olemasolu. Äriplaanis võeti otseselt arvesse keskmist tegevusmarginaali, mida kohaldati kogu projekti kestusajale.

(34) Äriplaanis nähti samuti ette mitmete eelduste ajakohastamine projekti kestel: tööjõukulude indeks, tootjahinnaindeks, võrgu ühendustasude lõppkulud. See ajakohastamine on põhjendatud äriplaani kestusega, mis ulatub *[15–20]* aastani. Võimsusega seotud lisatasu, mida ajakohastatakse samuti, makstakse käitajale ning see võimaldab käitajal muuta oma investeeringu kasumlikuks. Selle tasu maksmise eeldus on elektrijaama toodangu tegelik kasutatavus. Tasu suurus sõltub elektrijaama kasutatavustegurist. Äriplaanis ei ole ette nähtud osalemist reservvõimsuse mehhanismis enamal määral kui tasakaalustamisvahendina. Kui selline osalemine toimuks, tuleks sellega seotud tulud arvata makstava lisatasu summast maha.

(35) Gaasi transportimise püsikulude suurus on hinnanguliselt *[10–20]* miljonit eurot aastas.

(36) Muutuvad käitamis- ja hoolduskulud tulenevad muutuva suurusega käitamiskuludest ja vastavast käitamistundide arvust. Käitamis- ja hoolduskulud tasub *toller* CEBile.

(37) Tundlikkusanalüüs teostati ka teiste eelduste suhtes, nagu inflatsioon ja tööjõukulud.

(38) Võrguühenduse teostavad küll RTE ja GRTgaz, kuid sellega seotud kulud katab CEB. Need ühendamiskulud ulatuvad vastavalt *[30–40]* miljoni euroni ja *[20–30]* miljoni euroni.

(39) Äriplaani kehtivuse lõpuks toimub aluseks võetud eelduste põhjal olemasoleva sisseseade tagasimüügiga seotud maksumuse tasakaalustamine elektrijaama likvideerimise kuludega, nii et elektrijaama lõppväärtus võrdub nulliga.

(40) Arvesse on võetud käive, mis tuleneb tasakaalustamisega seotud toimingutest. Prantsuse ametiasutused on kirjeldanud hindamise eeldusi ([9]). See tulu moodustab vähem kui 1,5 % eeldatavatest kogutuludest.

(41) 5. oktoobri 2016. aasta märkuses täpsustab Prantsusmaa, et ehitusplatsi ettevalmistamine võib alata *[…]*. aastal ning tööstuslik tootmine *[…]*. aastal.

3. MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSTE KIRJELDUS

3.1. **Abi olemasolu analüüs**

(42) Komisjon leiab, et ELi toimimise lepingu artiklis 107 sätestatud abi riigiga seostatavuse kriteerium on täidetud. Vaadeldaval juhul on meede osaliselt seostatav riigiga, kuna hankemenetluse teate avaldas energeetika valdkonna eest vastutav minister, kes valis samuti välja asjaomase projekti. Teiselt poolt on edukale pakkujale makstava tasu

([9]) Prantsuse ametiasutuste 5. oktoobri 2016. aasta märkus.

aluseks jaehinnad ning tegemist on elektrienergia pakkumise avaliku teenusega (Service Public de l'Electricité, CSPE). Komisjon on otsuses riigiabi SA.36511 (2014/C) kohta järeldanud, et elektrienergia pakkumise avaliku teenuse puhul on tegemist riigi ressurssidega, kuna tegemist on „riigi otsuse alusel makstava tasuga, mida kogub ja haldab riigi määratud üksus, mis teeb seda eeskirjade kohaselt, mille on kindlaks määranud riik" ([10]).

(43) Seoses ettevõtjatele antava eelise olemasoluga märgivad Prantsuse ametiasutused, et see kriteerium ei ole täidetud, kuna hankemenetluse puhul järgiti *Altmarki* ([11]) kohtupraktikas sätestatud kriteeriume.

(44) Komisjon leiab siiski, et *Altmarki* kohtupraktikas sätestatud kriteeriume ei ole järgitud. Selleks et avaliku teenuse puhul oleks võimalik välistada riigiabi olemasolu, peavad samaaegselt olema täidetud neli kriteeriumi: i) abi saav ettevõtja olema reaalselt vastutav avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ja see kohustus peab olema täpselt määratletud, ii) parameetrid, mille alusel hüvitis arvutatakse, peavad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud, iii) hüvitis ei tohi olla suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, arvestades selle kohustuse täitmisega seotud tulu ja mõistlikku kasumit, iv) kui avaliku teenindamise kohustust täitvat ettevõtjat ei valitud avalikus hankemenetluses, peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega ettevõtja oleks kandnud, arvestades nende kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit. Kuigi komisjon leiab, et teine kriteeriumidest on täidetud, väljendas ta samas järgmiseid kahtlusi kolme järgmise kriteeriumi täitmise kohta.

1) Seoses esimese kriteeriumiga (üldist majandushuvi pakkuva teenuse ja selgelt määratletud ülesande olemasolu) on komisjon väljendanud esiteks kahtlusi selle suhtes, kas Landivisiau elektrijaama ehitamine ja käitamine on käsitatavad üldist majandushuvi pakkuva teenusena, eeskätt seetõttu, et ei ole esitatud andmeid, mis tõendavad elektrienergia varustuskindluse probleemi varasemat esinemist Bretagne'is, ning teiseks seetõttu, et liikmesriikidel ei ole võimalik seostada konkreetseid avaliku teenindamisega seotud kohustusi juba osutatavate teenustega või sellistega, mida osutavad üldhuviteenustega võrreldavatel tingimustel ettevõtted, kes tegutsevad tavapärastes turutingimustes: vaadeldaval juhul võiks tavapärastes turutingimustes tegutsevad ettevõtjad pakkuda vajaminevat võimsust, et tagada elektrienergia varustuskindlus Bretagne'is juhul, kui Prantsusmaa eeskirjad ei takistaks elektrienergia hinnal edastamast positiivseid signaale, mis innustaksid tegema investeeringuid kõnealuses piirkonnas. Kolmandaks on vaadeldav meede lisaks sellele diskrimineeriv teiste tehnoloogiate suhtes, kuna see on suunatud ainult CCG tehnoloogiale. Seega ei ole meede tehnoloogilises mõttes neutraalne ([12]). Neljandaks ei ole meede proportsionaalne, kuna 450 MW võimsusega tootmisvahendi vajadust ei ole Prantsuse ametiasutused tõendanud piirkonna lisavõimsuse vajadust kinnitava analüüsi abil ([13]). Ja lõpuks võib hankemenetlus pikaajalises perspektiivis varustuskindluse probleemi süvendada: esmalt sellega, et see sulgeb elektrituru selliste investeeringute jaoks, mille puhul ei anta riigi toetust, teiseks sellega, et meede ei lahenda tootja jaoks puuduva raha (*missing money*) ([14]) struktuurset probleemi, vaid pigem süvendab seda, ning lõpuks sellega, et vähenevad muude tehnoloogiliste lahenduste arenguvõimalused.

2) Seoses kolmanda kriteeriumiga (ülemäärane hüvitamine) väljendas komisjon kahtlusi ülemäärase hüvitamise puudumise kohta, võttes arvesse ühelt poolt seda, et puudub tagastamismehhanism, mis võtaks arvesse turutingimuste arengut tulevikus, ning teiselt poolt hankemenetluse tingimusi, mis ei anna tagatist ülemäärase hüvitamise puudumise kohta.

3) Seoses neljanda kriteeriumiga (kõige odavama pakkuja valimine), väljendas komisjon kahtlusi seoses asjaoluga, et hankemenetlus võimaldas valida teenuseosutaja, kes suutis osutada teenust kohaliku omavalitsuse jaoks kõige madalamate hindadega, seda seoses kriteeriumidega, mis olid liiga piiravad selleks, et võimaldada tegelikult teenuseosutajat valida: hankemenetlus hõlmab ainult CCG tehnoloogiat, mis ei pruugi olla tehnoloogiate hulgas kõige odavam, lisatasu summa koefitsient on 45 %, geograafiline asukoht on äärmiselt

([10]) Komisjoni 27. märtsi 2014. aasta otsus C (2014) 1315 final, abimeede SA.36511 (2014/C) (ex 2013/NN) – Riigiabi – Prantsusmaa. Taastuvenergiaga seotud abimehhanism ja CSPE piirmäärad.

([11]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. juuli 2003, Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg *vs.* Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00.

([12]) Nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ (mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55)) artikli 3 lõikes 2.

([13]) Direktiivi 2009/72/EÜ artikli 3 lõige 2, 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus C-242/10, Enel Produzione SpA contre Autorita per l'energia elettrica e il gas (punkt 42); 20. aprilli 2010. aasta kohtuotsus C-265/08, Federutility e.a. (punkt 33).

([14]) Olukord, mille puhul olemasolevast pakkumisest suurem nõudlus ei suuna turgu sellele vastama pakkumise suurendamise teel.

piirav, PEBi teiste suundadega seotud kriteeriumid, näiteks seoses keskkonnakaitsega, ei toeta kohaliku omavalitsuse jaoks kõige odavama pakkumise valimist.

(45) Seoses komisjoni väljendatud kahtlustega *Altmarki* kohtuotsuses sätestatud kriteeriumidele vastavuse suhtes leidis komisjon eelanalüüsi käigus, et meetmega võidi anda edukale pakkujale eelis ning see eelis on valikuline, kuna see on suunatud ainult ühele ettevõtjale, CEBile.

(46) Seoses mõjuga konkurentsile ja kaubavahetusele märgib komisjon, et meede võib kahjustada kaubavahetust ja konkurentsi, edukas pakkuja, kelle suhtes kohaldatakse eelist andvat meedet, konkureerib teiste elektritootmise viisidega ning teistel konkurentsile avatud turgudel (elektrimüügi turg, tasakaalustamismehhanism) tegutsevate varustajatega.

3.2. **Kokkusobivuse analüüs**

3.2.1. *Õigusliku raamistiku ülevaade*

(47) Komisjon leidis menetluse algatamise otsuses, et meedet tuleb hinnata ELi toimimise lepingu artikli 107 alusel, eeldusel, et tema väljendatud kahtlused kõikidele *Altmarki* kohtupraktikas sätestatud kriteeriumidele vastavuse kohta leiavad kinnitust. Seega tuleks meedet analüüsida, lähtudes 2014. aasta keskkonnakaitset ja energiat käsitlevatest riigiabi suunistest (edaspidi „keskkonnaabi suunised“), ([15]) milles on sätestatud tingimused, mille alusel energeetikale antavat abi võib käsitleda siseturuga kokkusobivana ELi toimimise lepingu artikli 107 alusel.

(48) Lisaks märgib komisjon, et juhul, kui tema väljendatud kahtlused avaliku teenindamise kohustuse määratluse kohta ei leia kinnitust, tuleb siseturuga kokkusobivust hinnata komisjoni teatise (Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena (2011)) alusel.

3.2.2. *Kokkusobivuse hindamine*

(49) Ühist huvi pakkuva eesmärgi suhtes väljendas komisjon kahtlusi seoses asjaoluga, et meede on suunatud ühist huvi pakkuva eesmärgi täitmisele, mis seisneb elektrienergia varustuskindluse tagamises: ühelt poolt ei ole meetme eesmärk piisavalt täpselt määratletud (üldine võimsuse puudujääk, tippnõudlus) ja teiselt poolt ei ole meetme abil võimalik lahendada keskpikas perspektiivis eeskirjade ja turuga seotud probleeme, takistades praegu piisava investeeringute taseme saavutamist Bretagne'is.

(50) Meetme vajalikkus ei ole piisavalt tõendatud, kuna puuduvad rahuldavad arvuliselt väljendatud andmed võimsuse puudujäägi kohta hooajaliste tarbimistippude või tarbimise tippkoormuse perioodide ajal. Meetme vajalikkuse võib kahtluse alla seada ka võimalus kasutada asjakohaseid kohalikke hindu, edastades selliseid hinnasignaale, mis võivad innustada investeeringute tegemist ilma abi kasutamata.

(51) Komisjon ei ole veendunud meetme asjakohasuses. Ühelt poolt tundub, et Prantsuse ametiasutused ei ole piisavalt uurinud alternatiivseid meetmeid (tariifitsooni liigendamine, kaugloetavad arvestid, elektrijaotusvõrgu tõhustamine). Teiselt poolt on väljendatud kahtlust ka seoses meetme piirava iseloomuga, kuna meede keskendub vaid sellistele võimsuse pakkujatele, kes saavad hankemenetluses osaleda (hankemenetlus on piiratud vaid üht liiki tehnoloogiaga – kombitsükliga gaasiturbiinid). Lisaks sellele ei innusta meede nõudluse tasakaalustamist.

(52) Komisjon on samuti väljendanud kahtlusi seoses meetme proportsionaalsusega: hankemenetluse piiratud iseloom võis takistada konkureerivatel ettevõtetel selles osalemist, see oleks võimaldanud abisummat minimeerida. Lisaks sellele ei nähtud meetmega ette tagastusmehhanismi ootamatu kasumi saamise korral.

(53) Lõpuks väljendas komisjon kahtlusi ka meetme suutlikkuse kohta vältida konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele avalduvat ebasoovitavat negatiivset mõju. Esiteks ei ole meede tehnoloogiliselt neutraalne. See on suletud muude meetmete jaoks, mis võiksid samuti aidata leevendada tootmise ebapiisavusega seotud probleeme: tarbimiskaja, võrgustikevahelised ühendused, energia salvestamisega seotud lahendused, aga ka muud

([15]) Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020 (ELT C 200, 28.6.2014, lk 1).

tehnoloogiad (näiteks gaasiturbiinid). Teiseks, seoses ettevõttele Direct Energie jäetud võimalusega müüa toodetud energiat EDFile 5 % suuruse soodushinnaga, selle asemel, et seda ise turustada, väljendab komisjon kahtlust, et võib tekkida oht EDFi turupositsiooni tugevnemiseks energiavarustuse turul.

4. **HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED**

(54) Komisjon sai menetluse algatamise otsuses kehtestatud tähtaja jooksul vastused 58 huvitatud isikult peale Prantsuse riigi. Allpool on need vastused rühmitatud teemavaldkondade järgi. Neid vaadeldakse meetme hindamise käigus.

4.1. **Kokkusobivuse analüüs**

4.1.1. *Ühine huvi*

(55) Kolmkümmend üheksa huvitatud isikut leiavad, et elektrikatkestuste ohtu hindavad Prantsuse ametiasutused liiga kõrgeks. Isegi 2012. aasta erakorralise külmalaine ajal ei tekkinud elektrikatkestusi. Bretagne'i territooriumil aset leidnud võimalikud elektrikatkestused olid tingitud võrgu toimimise suhtes välistest asjaoludest (nagu puude langemine liinidele). Viimane suurem teadaolev elektriavarii Prantsusmaal oli 1978. aastal ning selle käigus jäi kolmveerand riiki mõneks tunniks elektrita, kuid selline olukord ei ole hiljem kunagi kordunud, kuna RTE võttis vajalikud meetmed selleks, et ükski sarnane avarii ei saaks enam toimuda.

(56) Ülejäänud kolmandate isikute märkustes rõhutatakse seevastu, et meede on kooskõlas avaliku teenindamise ülesandega. Umbes kahekümnes neist leitakse, et Bretagne'i elektrienergia varustuskindlus ei ole tõhus. Liini lõpuosas asuva Bretagne'i eripärasele geograafilisele asukohale lisandub kohapeal toodetava elektrienergia väike kogus, millega kaetakse vaid 13,3 % tarbimisest ([16]). Piirkonna elektritootmise taristut iseloomustab ka asjaolu, et puuduvad baaskoormuselektrijaamad, mis oleksid autonoomselt suutelised olemasolevat nõudlust katma, see õigustab väidetavalt CCG elektrijaama rajamist. Seega, kuigi piirkonnas on suurenenud elektrienergia tootmine taastuvatest energiaallikatest, tingib nende jaamade katkendlik töörütm siiski vajaduse rajada baaselektrijaam, mis on suuteline kompenseerima nende jaamade võimalikku suutmatust tulla toime tippnõudlusega.

4.1.2. *Meetme vajalikkus*

4.1.2.1. Elektrivõrgu tõhustamine

(57) Teatud pooled põhjendavad meetme ebavajalikkust piirkonna elektrienergia jaotusvõrgu praeguse ebapiisavusega. Põhja-Bretagne'i 225 kV elektriliin on tugevalt üle koormatud. Mitmed asjaosalised leiavad seetõttu, et tulevikus valmiv 225 kV maa-alune elektrikaabel, mis ühendab Calani (Morbihani), Mûr-de-Bretagne'i ja Plaine-Haute'i (Côtes d'Armor) elektrienergia jaotuskeskusi, kindlustab Bretagne'i elektrivarustuse ja võimaldab Bretagne'isse tuua 700 MW ulatuses täiendavat elektrienergiat, lihtsustades samas piirkonnas (maismaal ja merel) asuvate taastuvenergiat kasutavate elektrijaamade toodetud elektrienergia transportimist. Selle kaabli käikuandmine, mis peaks toimuma 2017. aasta novembris, võimaldab täiendada piirkonna elektrivõrgustikku ja kindlustada jätkusuutlikult Bretagne'i põhja- ja keskosa elektrivarustust.

(58) Need asjaosalised rõhutavad, et veel mitmed Prantsusmaa piirkonnad saavad elektrienergiat väljastpoolt: sellised piirkonnad on Île de France, Bourgogne-Franche-Comté ja väiksemal määral Pays de la Loire ja Provence – Alpes – Côte d'Azur („PACA"). Neis piirkondades eelistatakse elektrienergia jaotusvõrgu tõhustamist uute elektrijaamade rajamisele. Näiteks PACA piirkonnas otsustati rajada tagavaravõrk, mis koosneb kolmest 225 kV maa-alusest kaablist ning mis võimaldab praegu tagada sama tõhusa elektrienergiaga varustamise kui ülejäänud Prantsusmaal ([17]).

(59) Seega soovitavad mitmed huvitatud isikud kasutada võrgupõhist lahendust: nad leiavad, et 400 kV Plaine Haute-Domloupi liiniga paralleelse liini rajamine või 225 kV liini ajakohastamine võimaldaks suurendada elektri edastusvõimsust ning tuua piirkonda sisse piisavas koguses elektrienergiat, et tagada elektrienergia varustuskindlus. Nende viimaste võimaluste kohta märgib ENGIE, et 400 kV liiniga paralleelse liini rajamine võimaldaks pakkuda täiendavat edastusvõimsust, mis ületab märkimisväärselt olemasoleva vajaduse isegi pikaajalises perspektiivis, muutes investeeringu põhjenduse küsitavaks. Tegelikke vajadusi arvestades oleks seega asjakohasem 225 kV liini ajakohastamine, kuid see nõuaks samas ka liini tõhustamist kogu võrgu ulatuses.

([16]) RTE, Bretagne'i elektribilanss 2014.
([17]) Vt http://www.rte-france.com/fr/projet/filet-de-securite-paca-pour-une-securisation-electrique-durable-de-la-region.

4.1.2.2. Nõudluse muutumine

(60) Mitmed asjaosalised leiavad, et nõudluse muutumine muudab varustuskindluse tagamise eesmärgiga seotud meetme mittevajalikuks.

1) Mõned neist osutavad esmalt RTE 2014. aasta aruandele, mille kohaselt temperatuuritundlikkus on vähenemas. 2014. aastal suurenes elektritarbimine Bretagne'is 150 MW võrra, kui temperatuur langes ühe kraadi võrra. Varasemalt oli see suurenemine suurusjärgus 200 MW ühe kraadi kohta.

2) Kuusteist huvitatud isikut ennustavad nõudluse vähenemist, mida toetavad nutiarvestite kasutuselevõtt ja Ecowatti algatuse käivitamine. See algatus võimaldab elanikel soovi korral saada teavet tekkida võiva ülekoormuse ohu kohta, nii et nad saavad selle põhjal oma tarbimismahtu vähendada.

3) Huvitatud isikud leiavad, et hoonete energiatõhususe parandamine peaks aitama kaasa nõudluse muutumisele, nimelt üleminekule ülemäärase nõudluse juhtimisele, mis viitab samuti sellele, et meetme vajalikkus on küsitav.

(61) Teatud pooled, kes kuuluvad projekti pooldajate hulka, toovad samas välja prognoosi, mille kohaselt Bretagne'i rahvaarv suureneb, sellele lisandub ka piirkonna suur temperatuuritundlikkus, mis nende väitel põhjendab meetme vajalikkust, kuna võimaldab reageerida eeldatavale tarbimise suurenemisele.

4.1.2.3. Tootmismahu muutumine

(62) Mõned asjaosalised on seisukohal, et tootmismahu muutumine ei muuda meedet vajalikuks.

1) Projekti vastased leiavad, et esmalt tuleks võtta arvesse asjaolu, et on tehtud juba investeeringuid, et pikendada Brennilis' ja Dirinoni elektrijaamade kasutusiga, viies nende jaamade sulgemisaja aastalt 2017 aastale 2023. Seejuures leiab viis huvitatud isikut, et olemasolevate gaasiturbiinide pakutav võimsus võimaldab saada hakkama tarbimise tippkoormusega ja vältida üldist elektrivoolu katkestust (*blackout*). Kümme asjaosalist leiab, et nende elektrijaamade puhul võib täheldada kroonilist alakasutust, seega on uue elektrienergia tootmisüksuse rajamine tarbetu. Näiteks kinnitab ühing Consommation, Logement et Cadre de Vie, et Brennilis' ja Dirinoni elektrijaamad ei tööta rohkem kui vaid mõnekümne kuni mõnesaja tunni jooksul aastas (ligikaudu 70 tundi 2012. aastal ja ligikaudu 265 tundi 2010. aastal).

2) ENGIE leiab teiseks, et SPEM Pointe gaasiturbiin, mis valiti hankemenetluse alusel rahuldama avariireservi ja lisavõimsuse nõudlust 25 000 euro/MW/aastas ulatuses, pakub uue elektrijaama rajamisega võrreldes mitmeid eeliseid, nagu gaasiturbiini madal ostuhind ja elektrivõrguga seotud kulud, mis on juba amortiseeritud. Seega leiab kõnealune ettevõte, et lisatasu, mille RTE selle hankemenetluse raames kindlaks määras, on väiksem kui CCG projekti puhul küsitav 40 000 000 euro suurune summa, mis vastab 94 000 eurole/MW/aastas.

3) Huvitatud isikud nimetavad ka võimalust tuua elektrienergiat piirkonda sisse. Projekti vastased leiavad, et piirkond võib saada vajaminevat elektrienergiat naaberpiirkondadest, eeskätt Cordemais' gaasiturbiinelektrijaamast.

(63) Kakskümmend asjaosalist on seevastu seisukohal, et tootmismahu muutumine õigustab meetme võtmist. Viis projekti pooldavat huvitatud isikut märgivad, et ainukesed praegu Bretagne'is olemasolevad elektrijaamad on Brennilis' ja Dirinoni gaasiturbiinjaamad. Nad leiavad, et meede on seda enam vajalik, et need gaasiturbiinjaamad on oma tööea lõpul, kuna need suletakse hiljemalt 2023. aastal. Nende kavandatud sulgemine nõuab seega alternatiivse võimaluse ette nägemist piisavalt varakult. Kolm huvitatud isikut, kes pooldavad CCG elektrijaama rajamist, meenutavad, et kõnealused vedelkütusel töötavad elektrijaamad suletakse hiljemalt 2023. aastal seoses keskkonnakaitse nõuetega ning seetõttu ei saa lühiajalise mõjuga lahendust pidada piisavaks piirkonna elektrienergia varustuskindluse tagamisel.

4.1.3. *Meetme asjakohasus*

(64) Mitmed huvitatud isikud leiavad, et meedet ei saa pidada asjakohaseks.

1) Nagu on selgitatud põhjenduses 61, leiavad projekti vastased, et projekt on Bretagne'i tegelikke tarbimisvajadusi silmas pidades liiga ulatuslik. Finistère'i elektrienergia mõõtepunktis on tarbimise tippkoormus hinnanguliselt 200 MW 200–400 tunni jooksul aastas. Riigi ja piirkondliku nõukogu kavandatud projekt hõlmab võimsust 450 MW enam kui 3 000 tunni jooksul aastas, mis on seega ülemääraselt mahukas.

2) Lisaks sellele, RTE analüüside põhjal, ([18]) mida on kasutanud mõned projekti vastastest asjaosalised, on elektrienergia nõudluse vähenemise põhjus struktuurset laadi (elanikkonna arvu kasvu aeglustumine, majanduskriisi mõju, energiatõhususe meetmed). Nende arvates tuleks PEBi muuta, võttes arvesse neid asjaolusid. Tippnõudlus on alates 2009. aastast püsinud samal tasemel ning 2014. aastal isegi vähenenud. Lisaks sellele väheneb ka temperatuuritundlikkus (nagu on selgitatud jaos 4.1.2.2), see peaks automaatselt vähendama ka elektritarbimise tippkoormust. Seda väidet on juba käsitletud põhjenduse 60 punktis 1.

3) Kõnealused huvitatud isikud väidavad samuti, et Bretagne'i pikaajalist elektrivarustuse kindlust võimaldavad tagada ka teised projektid, nagu võrkudevahelise ühenduse loomine Iirimaaga või pumpturbiinidega elektrijaama rajamine. Esimene projekt võimaldab piirkonna varustamist elektrienergiaga pikaajalises perspektiivis ning vastab energia siseturu eesmärkidele. Guerdélani pumpturbiinidega elektrijaama projekti peavad kaks huvitatud isikut samuti teguriks, mis on suuteline lahendama elektrienergia puudujäägi probleemi tarbimise tippkoormuse ajal.

(65) Projekti pooldajad toovad välja järgmised põhjendused.

1) Mitmed huvitatud isikud leiavad esmalt, et tuleks valida CCG tüüpi elektrienergia tootmise üksus. Selline elektrijaam võimaldab suuremat tõhusust ning selle tootmistsükkel on stabiilsem kui taastuvenergiat kasutavate elektrijaamade oma. Mitme asjaosalise arvates on tegemist parima võimaliku kompromisslahendusega tõhususe ja looduskeskkonnale avaldatava mõju vahel.

2) Kuigi teatud huvitatud isikud meenutavad vajadust arendada koostootmisjaamu, on selliste jaamade potentsiaal siiski piiratud (suurusjärgus 150 MW) ning nõuab mitmete jaamade rajamist ja sellega seonduvaid võrku ühendamise lahendusi. Seevastu uue CCG tüüpi elektrijaama rajamine võimaldab märkimisväärselt vähendada võrgu tõhustamisega seotud tööde mahtu (selle põhjused on esitatud põhjenduses 78).

3) Lisaks sellele võimaldab mitme maagaasiterminali olemasolu Prantsusmaal ning eeskätt uue terminali rajamine Dunkerque'i – mida toetab investoritele pakutav võimalus kasutada erandit põhimõttest, mis puudutab kolmandate isikute juurdepääsu võrgustikule – tagada gaasi varustuskindlus, mis on vajalik elektrijaama nõuetekohaseks tegutsemiseks. Seega võimaldab see tasakaalustada käimasolevaid ja tulevasi investeeringuid.

4.1.4. *Ergutav mõju*

(66) Vastavalt keskkonnaabi suuniste jao 3.2.4 sätetele on meetmel ergutav mõju, kui see innustab meetmest kasusaajat muutma oma käitumist seoses energiatõhususega, et parandada energiaturu toimimist. Selline käitumise muutus ei oleks ilma abi andmiseta aset leidnud.

(67) ENGIE leiab, et meetme ergutav mõju on negatiivne. Makstav tasu annab negatiivse majandusliku signaali Prantsusmaa elektrienergia turule, kuna see innustab elektrijaama tootma turu vajadustest enam, kahjustades seega teisi turuosalisi.

4.1.5. *Proportsionaalsus*

(68) Mitmed huvitatud isikud on rõhutanud, et meede ei ole proportsionaalne.

1) Need huvitatud isikud ei nõustu esmalt abi määraga, leides, et see ei ole proportsionaalne ja võib tuua kaasa elektrijaamale liiga suure tasu maksmise. Esiteks, projekt muutub kasumlikuks väidetavalt viie aastaga, samas kui tasu makstakse kahekümne aasta jooksul. Teiseks on Direct Energie'l lubatud müüa elektrienergiat turul, samas kui seda lisatulu ei võetud hankemenetluse koostamisel arvesse. Kolmandaks on ENGIE esitatud uuringus rõhutatud CEBi nõutava tasu täielikku ebaproportsionaalsust. 20 miljoni euro suurune toetus aastas 20 aasta jooksul oleks olnud Prantsusmaal CCG tüüpi elektrijaama kasumlikkuse saavutamiseks piisav. Samas on võimsuspõhine tasu Landivisiau jaama puhul (arvestamata ühenduskulusid gaasi- ja elektrivõrgustikega) suurusjärgus 73 000 eurot/MW/aastas, arvestamata inflatsiooni, seega saab Landivisiau elektrijaam toetust 31 miljoni euro ulatuses aastas 20 aasta jooksul, mis on oluliselt rohkem kui vajalik 20 miljonit eurot aastas.

2) Lisaks sellele seavad mitmed asjaosalised kahtluse alla rahastamise viisi, st maksu avaliku sektori elektriteenuse toetuseks (Contribution au Service Public de l'Electricité; CSPE), mida nad peavad õigusvastaseks. Prantsuse ametiasutused näevad ette, et edukale pakkujale makstav tasu kogutakse avaliku sektori elektriteenuse

([18]) RTE, Bretagne'i elektribilanss 2014.

toetuseks võetava maksu abil. Mitmed huvitatud isikud peavad sellist rahastamist CSPE abil õigusvastaseks. Nad leiavad, et CCG tüüpi elektrijaama rahastamine ei kuulu CSPE eesmärkide hulka, mis on sätestatud 3. jaanuari 2003. aasta seadusega nr 2003-8 ning et CSPE eesmärk on eeskätt innustada taastuvenergia kasutamist, mis välistab meetme aluseks oleva elektrijaama.

(69) Lisaks sellele rõhutab ENGIE, et Landivisiau projekt hõlmab gaasivõrgustikuga ühendamise tasu, mille suurus jääb vahemikku 40 000 – 50 000 eurot(2018)/MW/aastas, mille abil hüvitatakse elektrijaama varustava gaasivõrgu täiustamiseks tehtud 100 miljoni euro suurune investeering. Selline tasu vastab sisemisele tulumäärale (projekti sisemine tulumäär), mis jääb 9,8 % (eeldus 40 000 eurot/MW/aastas, ilma tariifi mõjutavat inflatsiooni arvestamata) ja 16,5 % (eeldus 50 000 eurot/MW/aastas, tariifi mõjutavat inflatsiooni arvestades) vahele. ENGIE leiab, et selline tasu määr oleks äärmiselt kõrge, arvestades CEBi võetava riski väga madalat taset, kuivõrd gaasivõrgustikuga ühendamise tasu näol on tegemist Prantsuse riigi garanteeritud tuluga ning puuduvad muud riskid peale Landivisiau CCG elektrijaama toodetava energia kättesaadavuse riski. Võrdluseks, Prantsusmaa mandriosa tuuleelektrijaamadega seotud hankemenetluse puhul ei või RTE võrgustikega ühinemise tulusus olla suurem kui 7,25 % (mis vastab tulumäärale 5,5 % pärast maksude mahaarvamist). Landivisiau projekti tootlus pärast maksude mahaarvamist, mis jääb vahemikku 9,8–16,5 %, on neist piirmääradest oluliselt kõrgem ([19]). ENGIE väitel oleks gaasivõrgustikuga ühinemise tasu suuruses 23 000 eurot/MW/aastas ilma inflatsiooni arvestamata piisav selleks, et tagada tulususe tase 7,25 % enne maksude mahaarvamist.

4.1.6. *Mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele*

(70) Huvitatud isikud käsitlevad konkurentsile avaldatavat mõju lähtuvalt kahest aspektist. Ühelt poolt nimetavad nad abi mõju tootjatevahelisele konkurentsile ning teiselt poolt kasutatavate tehnoloogiate vahelisele konkurentsile vähem saastavate energiaallikate kahjuks.

(71) Puudutades võimalikku konkurentsi kahjustavat mõju, leiab ENGIE, et abi aitab kaasa EDFi turgu valitseva seisundi süvendamisele.

(72) Menetluse algatamise otsuses meenutas komisjon, et keskkonnaabi suunistes nõutakse, et kavandatav abimeede ei tohi ebaõiglaselt tugevdada turgu valitseva ettevõtja seisundit turul. Komisjon meenutas, et Prantsusmaal „*on elektrienergia tootmise ja tarnimise turud väga kontsentreeritud ning nendel on valitsev seisund ettevõtjal EDF, kes kontrollib praegu ligikaudu 85 % jaeturust ja ligi 90 % elektrienergia tootmise turust*“ ([19]). Lisatasu maksmine, mis võimaldab katta kombitsükliga elektrijaama madalat tulusust Prantsusmaal, toob kaasa konkurentsi moonutamise olemasolevate kombitsükliga elektrijaamade suhtes, kes ei saa toetust. Lisaks sellele on sellise olukorra näol tegemist takistusega uute tootjate sisenemisel turule, kuivõrd need tootjad ei ole üksi suutelised kandma elektrijaamade käitamisega seotud kulusid. Tõrjudes võimalikke investeerimisotsuseid elektrienergia turul, ei võimalda vaatlusalune hankemenetlus tõhusalt parandada tuvastatud turuhäireid, vaid tugevdab eeskätt EDFi valitsevat seisundit, kuivõrd EDF on ainus tootja, kes on suuteline vältima oma elektrijaamade tegevuse peatamist vaatamata nende tulususe olulisele langusele tulevikus. Lisaks sellele leiab ENGIE, et EDFi valitsevat seisundit tugevdab ka elektri ostuoptsioonide mehhanism, mille rakendamine on tehtud talle ülesandeks. CEBi innustatakse seega müüma toodetud elektrienergiat pigem EDFile kui teistele turul tegutsevatele ettevõtjatele.

(73) Mitmed huvitatud isikud toovad seevastu esile asjaolu, et meede, mis toetab Prantsusmaal väikest turuosa omavat alternatiivset varustajat Direct Energie, võib piirata vaadeldava meetme mõju konkurentsile.

(74) Seoses meetme võimaliku konkurentsi moonutava mõjuga, pidades silmas kasutatavat tehnoloogiat, kritiseerivad mitmed huvitatud isikud hankemenetluse raames tehtud tehnoloogilist valikut, mille tulemusena toetatakse saastavat tehnoloogiat kasutavat elektrijaama, mis võib kahjustada taastuvenergia tootmise arengut.

5. **PRANTSUSMAA MÄRKUSED**

5.1. **Vastus menetluse algatamise otsuse kohta**

(75) Prantsuse ametiasutuste 17. detsembri 2016. aasta vastused menetluse algatamise otsusele hõlmavad ühelt poolt üldist majandushuvi pakkuvate teenuste määratlust ja teiselt poolt meetme kokkusobivust keskkonnakaitset ja energiat käsitlevate riigiabi suunistega.

([19]) Euroopa Komisjoni 13. novembri 2015. aasta menetluse algatamise otsus, SA.40454 (2015/C) (ex 2015/N), põhjendus 137.

5.1.1. *Üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratlus*

5.1.1.1. Esimene kriteerium: üldist majandushuvi pakkuva teenuse täitmisega seotud ülesanne

(76) Prantsusmaa märgib, et varustuskindlusega seotud oht Bretagne'is on selgelt kindlaks määratud pakkumise ja nõudluse vahelist tasakaalu käsitlevates aruannetes, samuti võrguettevõtja ([20]) esitatud prognoosides pakkumise ja nõudluse vahelise tasakaalu kohta. Need ohud on leidnud kinnitust vaatamata varasematele ebakõladele tootmise piisavuse uuringute ja tegelikkuse vahel.

(77) Prantsusmaa väitel on Bretagne'is tegemist olulise võimsuse puudujäägiga, mille tulemusel suurem osa piirkonna elektrienergiast tuuakse sisse teistest piirkondadest. Teiselt poolt tuleb märkida, et elektritarbimine Bretagne'is kasvab märkimisväärselt kiiremini kui kogu Prantsusmaal, see on põhjustatud rahvaarvu suurenemisest, mis toob kaasa piirkonna elektritarbimise suurema tundlikkuse külmalainete suhtes.

(78) Lisaks sellele piirab Bretagne'i geograafiline paiknemine poolsaarel võimalusi elektrienergia transportimiseks ning muudab Prantsuse ametiasutuste väitel elektrivõrgus pinge hoidmise keerulisemaks. Elektripinge on elektrisüsteemi kindluse tagamise üks peamisi parameetreid. Seoses asjaoluga, et elekter saabub Bretagne'isse suurelt kauguselt (Val de Loire'ist ja Loire'i jõe suudmealalt), toob elektrivoolu edastamine elektriliini kaudu kaasa pinge languse, elektripinge on liini lõpus madalam kui liini alguses, millega kaasnevad mitmed mõjud: suurenevad ülekandekaod, kohaliku võrgu elektrienergia kvaliteet halveneb.

(79) Prantsuse ametiasutused toovad seejärel välja puudujäägid, mis mõjutavad käitamis- ja investeerimisotsuseid ning häirivad Prantsusmaa ja Bretagne'i elektrituru toimimist: puudub elektriarvestuse süsteem, mis võimaldaks jälgida elektritarbimist reaalajas; puudub tariifisüsteemi liigendatus, mis võimaldaks arvesse võtta edastusvõrguga seotud piiranguid; edastatavad hinnasignaalid ei ole piisavad selleks, et innustada erainvestoreid osalema elektrivarustuse mitmekesistamises; tegurid, mis võivad mõjutada eraõiguslike investeeringute tegemise tingimusi. Lisaks sellele ei vasta Bretagne'i turupiirkond Prantsuse ametiasutuste väitel tavapärastele turutingimustele, sest sellega ei kaasne konkreetseid hinnasignaale erainvestorite jaoks nagu piirkondades, kus ilmnevad olulised energiavajadused.

(80) Prantsusmaa väidab, et mittediskrimineerimise põhimõtet on järgitud, kuna see ei hõlma Prantsuse ametiasutuste väitel mitte tehnoloogiaid, vaid ettevõtjaid.

(81) Pakutava võimsuse suuruse kohta märgivad Prantsuse ametiasutused, et võimsuse puudujääk teravneb tulevikus seoses Brennilis' ja Dirinoni gaasiturbiinjaamade (320 MW) ennetähtaegse sulgemisega ning Cordemais' elektrijaama võimsuse piiramisega (1 400 MW kahes plokis) keskkonnakaitsega seotud põhjustel. Puudujäägi suuruseks hinnati 200–600 MW ajavahemikul 2017–2020. Kõnealuste elektrijaamade sulgemine saab teoks hiljemalt 2023. aastal.

(82) Prantsuse ametiasutused väidavad, et hankemenetlus ei mõjuta investeerimisotsuseid, mis on seotud teiste tehnoloogiatega, kuna meede hõlmab vaid lisakulude hüvitamist, mis on seotud konkreetse kasutatava tehnoloogiaga (eeskätt gaasivõrgustike tõhustamine), ning piiranguid, mis on seotud elektrijaama ehitamise ajalise kestusega, mida teiste tehnoloogiate puhul ei esine.

(83) Samadel põhjustel rõhutab Prantsusmaa, et hankemenetlus ei suurenda puuduva raha probleemi ülejäänud toodetava elektrienergia jaoks, kuivõrd meede hõlmab üksnes kasutatava tehnoloogiaga (CCG) seotud lisakulude hüvitamist. Lisaks sellele, seoses nelja gaasiturbiinelektrijaama sulgemisega 2023. aastaks, vähendab uue CCG elektrijaama rajamine Landivisiausse puuduva rahaga seotud mõju.

(84) Vastupidiselt menetluse algatamise otsuse punktis 76 öeldule leiab Prantsusmaa, et meede ei ole diskrimineeriv. Prantsusmaa tunnistab, et meede ei ole tehnoloogiliselt neutraalne, kuna hankemenetluses on ette nähtud CCG tehnoloogia kasutamine. Samas leiab Prantsusmaa, et direktiivis 2009/72/EÜ sätestatud mittediskrimineerimise kohustus ei hõlma keeldu kasutada tootmisvõimsuse pakkumisega seotud hankemenetluses teatavat konkreetset tehnoloogiat, kuna kõik ettevõtjad võivad seda tehnoloogiat kasutada.

(85) Prantsusmaa märgib samuti, et gaasivõrgustiku täiustamisse tehtavad investeeringud hõlbustavad ka muude maagaasi kasutavate vahendite väljaarendamist.

([20]) RTE 2013. aasta bilansiprognoos.

5.1.1.2. Kolmas ja neljas kriteerium: proportsionaalsus ja madalaimat hinda pakkuva kandidaadi valik

(86) Prantsuse ametiasutused väidavad esiteks, et tagastusmehhanismi lisamine oleks vähendanud pakkujate oodatavaid tulusid seoses elektrienergia müügiga turule ning oleks automaatselt toonud kaasa kõrgema tasu nõudmised. Teiseks rõhutavad ametiasutused, et võttes arvesse tugevat seost toodangu ja gaasi hinna vahel CCG tehnoloogia puhul, on projekti sisemine tulumäär suhteliselt vähetundlik käibemahu kõikumiste suhtes. Prantsuse ametiasutused toovad välja ka praktilised põhjused: sellise mehhanismi kehtestamine *a posteriori* on keeruline ning selle sisseviimine võib tekitada õiguskindlusetuse.

(87) Teiseks leiavad Prantsuse ametiasutused, et kandidaatidele sobivate nõuetele vastavate piirkondade arv on piisavalt suur, et ühtegi kandidaati ei välistataks. Nõuetele vastava piirkonna suurus on hinnanguliselt 2 000 – 4 000 km^2 mittekasutatavat maad, samas kui CCG elektrijaama ehitusala hõlmab vaid 15 ha. Kandidaadid võisid valida ka muu piirkonna, taotledes kohaliku arengukava muutmist tähtaja jooksul, mis on vastavuses pakkumismenetluse tähtaegadega. Prantsuse ametiasutuste väitel ei takistatud mitte ühtegi kandidaati pakkumismenetluses osalemast seoses asjakohase asukoha puudumisega.

(88) Prantsusmaa ei pea õigeks ületähtsustada keskkonnakaitsega seotud kriteeriumide rolli eduka pakkuja valimisel, väites, et kandidaatidel oli erinevaid võimalusi, mida rakendada, et saada piisavalt kõrge hinnang seoses keskkonnakaitse kriteeriumiga. Ametiasutused nimetavad samuti, et kolm energeetika regulatsioonikomisjonile esitatud kandidatuuri said kõik keskkonnakaitsega seotud kriteeriumi osas võrdse hinnangu.

(89) Seoses tehnoloogilise valiku võimaliku diskrimineeriva iseloomuga märgivad ametiasutused, et see tehnoloogia on Euroopas väga levinud ning on hõlpsasti kättesaadav. Prantsuse ametiasutused märgivad samuti, et võttes arvesse asjassepuutuvate tehnoloogiate (OCG, ([21]) CCG, TAC) suhtelist sarnasust, puuduvad kandidaadid, kes oleksid spetsialiseerunud vaid ühele gaasitehnoloogiale ning kelle suhtes meedet saaks käsitada diskrimineerivana. Seega ei tuleks tehnoloogilise neutraalsuse nõudele vastavust arvesse võtta.

5.1.2. *Suunistega kokkusobivus*

5.1.2.1. Ühine huvi

(90) Prantsuse ametiasutused meenutavad, et meetme eesmärk on tagada elektrienergia varustuskindlus Bretagne'is kahel moel: ühelt poolt tagada pakkumise ja nõudluse vaheline tasakaal ning teiselt poolt kindlustada elektrivõrgus toitepinge.

(91) Prantsuse ametiasutused täpsustavad, et pakkumise ja nõudluse vahelise tasakaalu tagab meede, mis on suunatud tootmisvõimsuse suurendamisele; see võimsus peab olema kättesaadav tippkoormuse ajal ja eeskätt piirkonna läänepoolses osas (pakkumise kohandamine reaktiivvõimsuse nõudlusega).

(92) Prantsuse ametiasutused märgivad samuti, et asjaolu, et varasemalt ei ole esinenud ühtegi elektrikatkestust, ei saa olla põhjenduseks sellele, et ei võeta meetmeid võimalike ja tuvastatud ohtude vastu.

5.1.2.2. Vajalikkus

(93) Prantsuse ametiasutused põhjendavad meetme vajalikkust kõigepealt mõõdetavate tegurite abil. Nelja gaasiturbiinjaama (Brennelis, Dirinon ja vedelkütusel töötavad energiaplokid Cordemais's) sulgemise korral moodustab võimsuse puudujääk hinnanguliselt 200–600 MW aastas ajavahemikul 2017–2020. Need elektrijaamad suletakse hiljemalt 2023. aastal.

(94) Teiseks põhjendab Prantsusmaa meetme vajalikkust turu toimimise häiretega, mis avalduvad eeskätt Bretagne'isse tehtavate investeeringute puudumises, vaatamata kohaliku omavalitsuse vajadustele.

(95) Kolmandaks leiavad Prantsuse ametiasutused, et ei ole vajadust moodustada Bretagne`i jaoks eraldi hinnatsooni. Esiteks, kui see hinnatsoon hõlmaks tervet Bretagne'i, ei võimaldaks see saavutada eesmärki, mis on seotud pinge stabiilsuse tagamise vajadusega kõnealuse tsooni sees. Teiseks, kui see hinnatsoon hõlmaks ainult Bretagne'i lääneosa, ei annaks ülekoormuse puudumine ülejäänud Bretagne'i transiitenergia puhul piisavaid hinnasignaale

([21]) Open cycle gas turbine: avatud tsükliga gaasiturbiin.

investeeringute tegemiseks. Selline tsoon ei oleks Prantsusmaa väitel eriti atraktiivne, sest selle suurus oleks liiga väike, et olla väikevarustajatele huvipakkuv. Ei saa olla mingit kindlustunnet, et selline hinnatsoon peegeldaks Bretagne'is asuva tootmisvahendi tegelikku väärtust ja innustaks sellesse investeerima seoses elektrivõrgu ülekoormuse madala esinemissagedusega. Samuti puudub kindlustunne, et selline investeering oleks kohaliku omavalitsuse jaoks seotud väiksemate kuludega võrreldes konkreetse eesmärgiga hankemenetlusega. Prantsuse ametiasutused juhivad lõpuks tähelepanu Bretagne'isse eraldi hinnatsooni loomisega seotud kuludele: vajalikud ümberkorraldused hulgiturul, transporditoetused, tariifide ühtlustamine, ([22]) et vältida Bretagne'i tarbijatele ebasoodsama olukorra tekitamist. Sellise süsteemi rakendamise tähtajad võivad mitte olla kooskõlas Bretagne'i elektrienergia varustuskindluse tagamise vajadustega lühiajalises perspektiivis.

(96) Neljandaks märgivad Prantsuse ametiasutused, et Bretagne'i elektritootmine põhineb peamiselt taastuvatel energiaallikatel, eeskätt tuuleenergial. Elektritootmise tsüklilisus on seega Bretagne'is järjest aktuaalsem probleem ning tingib üha suurema vajaduse paindlike tootmisvahendite järele, nagu Landivisiau CCG elektrijaam.

(97) Viiendaks võib tootmisüksuse rajamine Bretagne'i olla kasulik kõikide Prantsusmaa tarbijate jaoks väljaspool elektrivõrgu ülekoormuse perioode, vähendades elektripinge langemise ohtu, võimaldades vähendada ülekandekadusid ja suurendades võimsuse tasakaalustamise üldist taset.

(98) Kuuendaks leiab Prantsusmaa, et meetme vajalikkust põhjendab vajadus vältida voolukatkestuse võimalust kogu Bretagne'i ulatuses, mida ei saa tagada üksnes elektriliinide rajamisega.

(99) Prantsuse ametiasutused rõhutavad samuti, et võttes arvesse Brennilis' ja Dirinoni gaasiturbiinjaamade sulgemist, on soojustootmise võimsuse muutus suhteliselt väike, suurusjärgus 100 MW. Seda arvestades on mõju puuduva raha probleemile väga väike.

5.1.2.3. Asjakohasus

(100) Seoses makstavate tasudega märgivad Prantsuse ametiasutused, et neid võib pidada asjakohasteks, kuna tegemist on toodetava võimsuse eest makstavate tasudega ning nende puhul ei ole tegemist tootmist innustava meetmega.

(101) Tariifitsooni liigendamist ei saa pidada asjakohaseks meetmeks elektripinge hoidmise eesmärki silmas pidades, nagu on näidatud põhjenduses 95.

(102) Kuigi Prantsuse ametiasutused ei eita, et tegemist on valikulise meetmega, leiavad nad samas, et valitud tehnoloogia näol on tegemist kindlaksmääratud vajaduse jaoks kõige sobivama tehnoloogiaga ja ka tehnoloogiliselt neutraalse hankemenetluse põhjal oleks valitud sama tehnoloogia ning et teiselt poolt ei saa meede asendada kõikide varustuskindlust tagavate tehnoloogiate – sealhulgas koormuse reguleerimise, võrgustike ühendamise ja energia salvestamise – tasakaalustatud ja võrdsetel alustel toimuvat arengut.

(103) 450 MW suurune võimsus on Prantsusmaa väitel põhjendatud kriteeriumiga, mille aluseks on võimsuse puudujääk tarbimise tippkoormuse ajal (RTE 2012. aasta prognooside põhjal).

(104) Kasutatava tehnoloogia asjakohasust tõendavad tehnilised omadused, mis on nõutavad konkreetsete vajaduste rahuldamiseks: kasutuselevõtu aeg maksimaalselt viisteist tundi (seisvate masinate puhul) või kaks tundi (töötavate masinate puhul); tasakaalustava energia pakkumuse kasutuselevõtu aeg vähem kui kolm tundi või kolm tundi (töötavad masinad) või kaheksa tundi (seisvad masinad). Puudub maksimaalse kestuse piirang tasakaalustava energia aktiveerimisel. Prantsuse ametiasutused rõhutavad, et muud tehnoloogiad (avatud tsükkel, gaasiturbiinid) ja tarbimiskaja ei suuda nendele tehnilistele nõuetele rahuldavalt reageerida.

(105) Prantsuse ametiasutuste väitel ei saa Prantsusmaale ette heita seda, et hankemenetlust koostades ei kavandanud ta kasutada teisi tehnoloogiaid peale CCG ([23]). Prantsuse ametiasutused toovad esile ELi toimimise lepingu artikli 194, milles on sätestatud, et Euroopa Liidu võetavad meetmed ei või mõjutada liikmesriigi energiavarustuse struktuuri: valikuõigus kasutada gaasielektrijaama kuulub riiklikusse pädevusse ning seda ei saa kasutada põhjendusena meetme asjakohatuse kohta.

([22]) Tariifide ühtlustamine on meetod, millega tagatakse samaväärsed tariifid kogu territooriumi ulatuses.
([23]) Prantsuse ametiasutuste 17. detsembri 2015. aasta kirja põhjendus 6.

(106) Seoses tarbimiskajaga märgivad Prantsuse ametiasutused, et üks meetme eesmärke on tagada kohaliku elektripinge stabiilsus, mida on võimalik saavutada üksnes kohaliku elektrienergia lisamisega, millele tarbimisnõudluse nihutamise võimalused ei saa kaasa aidata.

(107) Teisi tehnoloogiaid ei oleks olnud võimalik kasutada, küsimata nende eest kõrgemat tasu.

(108) CCG tehnoloogia kasutamise põhjendus on suur tundide arv, mille jooksul seda on võimalik kasutada elektripinge taseme hoidmiseks. Gaasiturbiinid on konkurentsivõimelised vaid sajakonna tunni jooksul. Ka gaasivarustusega seotud vajadused õigustavad kõnealuse tehnoloogia kasutamist: gaasiturbiini gaasivajadus on 50 % suurem. OCG tehnoloogia on küll odavam kui CCG, kuid gaasivarustuse kõrgem hind õigustab tõhusamate seadmete kasutamist.

(109) Tarbimiskajal põhinev tehnoloogia ei ole kokkusobiv vajadusega toimida mõne tuhande tunni jooksul. Samuti ei võimalda see rahuldada tootmisega seotud vajadusi. Sama kehtib katkendlikult töötavate taastuvenergiat kasutavate tootmisüksuste kohta, mille toodang ei ole „tellitav". Detsentraliseeritud energiasalvestamist kasutava tehnoloogiaga seotud investeerimiskulud on liiga suured, et see tehnoloogia saaks konkureerida CCGga. Täiendav võrguühendus ei ole samuti suuteline CCGga konkureerima seoses elektripinge stabiilsuse hoidmise vajadusega.

(110) Tuuleenergiat ja päikeseenergiat kasutavad tootmisüksused töötavad liiga katkendlikult, et nende abil oleks võimalik tagada konkurentsivõimelisi hindu. Ka olemasolevad hüdroenergiat kasutavad tootmisüksused töötavad katkendlikult. Olemasolevaid taastuvenergiaallikaid kasutavad tootmisüksused saavad juba riiklikku toetust ning seetõttu ei saanud nad hankemenetluses osaleda. Fossiilkütust kasutavad tootmisüksused oleksid ajavahemikul kuni 2023. aastani nõudnud väga suuri investeeringuid. Prantsuse ametiasutuste väitel näitavad need argumendid valitud tehnoloogia asjakohasust.

5.1.2.4. Proportsionaalsus

(111) Prantsusmaa rõhutab, et projekti tulusus, mida väljendab sisemine tulumäär *[5–10]* %, paigutub madalamasse vahemikku, võrreldes tulususega, mida investorid eeldavad seda laadi projektide puhul.

(112) Sellega seoses täpsustavad Prantsuse ametiasutused, et tagastusmehhanismi lisamine praeguses etapis osutub juba keeruliseks ning et selle lisamine tooks kaasa tulude vähenemise, mille tulemusel nõutaks suuremat tasu, nii et selle mõju projekti tulususele neutraliseeritaks.

(113) Seda silmas pidades leiab Prantsusmaa, et meede on proportsionaalne.

5.1.2.5. Konkurentsi kahjustamine

(114) Prantsusmaa väitel ei vähenda projekt investeerimise atraktiivsust võrkudevahelistesse ühendustesse, seda peaasjalikult Prantsusmaa ja Iirimaa vahel.

(115) Lisaks sellele ei too meede kaasa ohtu EDFi valitseva seisundi tugevnemiseks. Edukal pakkujal võib olla huvi turustada elektrienergiat ise turgude vahendusel. Põhjenduses 53 nimetatud elektrienergia müük EDFile 5 % suuruse soodustusega on vähem soodus kui müük 100 % ulatuses turuhinnaga. Tegemist on võimalusega, mis on juriidiliselt võimalik, kuid ei ole majanduslikult põhjendatud.

5.2. **Vastus kolmandate isikute märkustele**

5.2.1. *Meetme vajalikkus*

(116) Prantsuse ametiasutused leiavad, et mitme huvitatud isiku väljendatud kahtlused seoses projektiga põhjusel, et tarbimismahu kasv on vähenemas, ei ole põhjendatud. Nad märgivad, et Bretagne'i elektritarbimine suurenes 2006.–2014. aastal 9,9 %, samas kui Prantsusmaa keskmine kasv oli vaid 2,9 %. Prantsuse ametiasutused viitavad ka uuringule, mille kohaselt Bretagne on piirkond, mis on elektritarbimise muutuse ulatuselt Prantsusmaal kolmandal kohal ([24]).

(117) Lisaks sellele meenutavad Prantsuse ametiasutused, et elektritarbimise konkreetne struktuur kõnealuses piirkonnas, mis hõlmab suuremalt jaolt eluasemeid ja kolmandat sektorit, tingib piirkondliku tarbimise suurema tundlikkuse külmalainete suhtes. Bretagne'i tarbimismaht kasvab tippkoormuse ajal 6,3 %, samas kui selle piirkonna aastane elektritarbimine moodustab vaid 4,4 %.

([24]) Kokkuvõtte piirkondade elektribilanssidest 2014 – RTE, vt 1. lisa.

(118) Majandustsükli aeglustumine ja energiatõhususe suurenemine, mis on seotud õigusraamistiku muudatustega, piiravad nõudluse kasvu, mis stabiliseerus esmakordselt 2014. aastal. Samas suurendavad nõudlust leibkondade arvu suurenemine, mis on tingitud demograafilistest muudatustest, eluviisi muutused, mis on seotud info- ja sidetehnoloogia arenguga, elektrisõidukite leviku algus ja soojuspumpade järjest laialdasem levik. Prantsuse ametiasutuste väitel nähtub Bretagne'i viimastest elektritarbimise prognoosidest, et piirkonna elektritarbimise suurenemine ületab jätkuvalt riigi keskmist.

(119) Prantsuse ametiasutused märgivad, et võrdlusi PEBi prognooside ja tegeliku tarbimise vahel tuleks teha lähtuvalt samast eeldusest. PEBi prognoosid hõlmasid tarbimist, mis oli seotud võrgustikus tekkinud energiakadudega, mida komisjonile vastanud äriühingud ei võtnud võrdluste tegemisel alati arvesse. Prantsuse ametiasutused leiavad, et see viga võis tuua kaasa andmete ebaõiget tõlgendamist. Lisaks sellele leiavad ametiasutused, et mitmete äriühingute väited põhinevad asjakohatutel hinnangutel, eeskätt kehtib see tsükliliselt toodetud energia kättesaadavuse puhul, mida ei saa võrrelda RTE tehtud hinnangutega.

5.2.2. *Meetme rahastamise õiguspärasus*

(120) Nagu on selgitatud põhjenduse 68 punktis 2, leiavad mõned huvitatud isikud, et meetme rahastamine ei ole õiguspärane, tuues põhjenduseks, et CSPE on ette nähtud üksnes taastuvate energiaallikate rahastamiseks.

(121) Prantsuse ametiasutused ei nõustu selle süüdistusega seoses järgmisega.

a) Hankemenetluse õiguslik alus on 2009. aasta mitmeaastane investeeringute kava, milles on esitatud Bretagne'i varustuskindlusega seotud ohud ning milles on rõhutatud vajadust rajada piirkonda klassikaline energiatootmisüksus.

b) Energiaseadustiku artiklis L. 311-10 on sätestatud, et hankemenetlusi on võimalik välja kuulutada „kui tootmisvõimsused ei vasta mitmeaastase investeeringukava eesmärkidele, eeskätt sellistele, mis on seotud tootmismeetoditega ning elektrijaamade geograafilise paiknemisega". See kehtib täiel määral vaadeldava hankemenetluse kohta.

c) Energiaseadustiku artikli L. 121-7 punktis 1 on sätestatud, et avaliku teenindamise ülesandega lahutamatult seotud kulud hõlmavad „*lisakulusid, mis on seotud artiklite L. 311-10 kuni L. 311-13-5 rakendamisega*".

Viidatud õigusaktidest ilmneb, et energiaseadustiku artikli L. 311-10 alusel väljakuulutatud hankemenetluse rahastamine võib toimuda avaliku teenindamise ülesandega seotud kulude hüvitamisena, seda ka juhul, kui tegemist ei ole taastuvenergiaga.

(122) Prantsuse ametiasutuste väitel ei muutnud seda olukorda ka 2015. aasta lõpus toimunud CSPE reform. Meetme rahastamine toimub eelarveassigneeringute kaudu.

5.2.3. *Mõju konkurentsile*

(123) Nagu on selgitatud põhjenduses 74, leiab ENGIE, et hankemenetlus tugevdab kontserni EDF turgu valitsevat seisundit, kuivõrd EDF on ainus tootja, kes on suuteline vältima oma elektrijaamade tegevuse peatamist vaatamata nende tulususe olulisele langusele tulevikus. Prantsuse ametiasutused leiavad seevastu, et uue osalise saabumine elektritootmise turule soodustab konkurentsi arengut.

5.2.4. *Läbipaistev menetlus – konsulteerimine avalikkusega*

5.2.4.1. Avaliku arutelu olemasolu

(124) Mitmed huvitatud isikud leiavad, et projekti avalik arutelu ei olnud piisav. Prantsuse ametiasutused seevastu leiavad, et avalikku arutelu hõlmav menetlus oli piisav. Ametiasutused märgivad järgmist.

1) Projekti jaoks taotleti luba, mis anti prefekti määruse kujul, milles on määratud kindlaks nõuded, mida ettevõtja peab järgima seoses keskkonnakaitsega, vastavalt keskkonnaseadustiku V osa 1. jao sätetele, mis käsitlevad keskkonnakaitse tingimustele vastavaid rajatisi.

2) Projektiga seoses korraldati avalik küsitlus, mis toimus 2014. aasta 15. septembrist kuni 2014. aasta 31. oktoobrini prefekti 18. augusti 2014. aasta määruses kindlaksmääratud tingimustel. Selle avaliku küsitluse tulemustest ilmneb, et avalikkuse teavitamine oli piisav ning võimaldas tegelikku kooskõlastamist. Lisaks sellele meenutavad Prantsuse ametiasutused, et asjaolu, et suurem osa saadud vastustest olid negatiivsed, ei anna alust vaidlustada küsitluse korraldanud komisjoni põhjendatud otsust.

3) Lisaks sellele meenutasid Prantsuse ametiasutused, et arutelu toimus nii kohalikul kui ka piirkondlikul tasandil ning et kooskõlastamine hõlmas mitte üksnes avalikkuse teavitamist, vaid andis ühtlasi võimaluse moodustada töörühmad, mis ühendasid projekti poolt või vastu olevaid ettevõtjaid.

5.2.4.2. Tasu eesmärk

(125) Prantsuse ametiasutused leiavad, et ühe kolmanda huvitatud isiku väide, mille kohaselt hankemenetlus ei olnud läbipaistev, kuna makstava tasu eesmärk ei ole piisavalt selge, ei ole põhjendatud.

(126) Kõnealune kolmas isik väitis, et kuigi tasu oli ette nähtud üksnes elektrijaama asukoha valiku, gaasi transporditaristu ja elektrijaama käikuandmise kuupäevaga seotud lisakulude katmiseks, küsisid teatud kandidaadid oma pakkumuses lisatasu elektrijaama tulususe puudumise hüvitamiseks. Selline tasu ei ole väidetavalt kooskõlas tehnilise kirjeldusega ning tekitab konkurentsimoonutuse olemasolevate kombitsükliga elektrijaamade suhtes, olles seetõttu ebaõigluse allikas.

(127) Prantsuse ametiasutused meenutavad, et valituks osutunud kandidaadile makstav tasu hõlmab ainult ettepanekus sisalduvat tasusummat. Kõik kandidatuurid, kelle puhul nõutakse lisatasu võrreldes kindlaksmääratud tasuga, mille eesmärki on täpselt kirjeldatud tehnilises kirjelduses, on nõuetele mittevastavad. Ette ei ole võimalik näha mingeid lisatasusid, mida saaks tasu kriteeriumi hindamisel arvesse võtta. CRE meenutas seda punkti vastuses küsimusele, mille esitas üks kandidaat hankemenetluse käigus.

(128) Prantsuse ametiasutuste väitel ei tekitanud selle punkti tõlgendamine pakkumuse esitanud kandidaatide seas mingeid raskusi. Kandidaadid lülitasid lisakulud, mis on seotud elektrijaama käikuandmisega ebasoodsas majandusolukorras, oma pakkumuses esitatud tasusummasse.

6. **MEETME HINDAMINE**

6.1. **Abi olemasolu**

(129) Riigiabi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 määratletud kui „*igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, olles siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust*“.

(130) Eelnevast põhjendusest ilmneb, et selleks, et meedet saaks käsitada riigiabina, peavad samaaegselt olema täidetud kolm järgmist tingimust: a) meede peab olema seostatav riigiga ja rahastatud riigi ressurssidest; b) meede peab andma valikulise eelise, millega soodustatakse teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist; c) meede peab kahjustama või ähvardama kahjustada konkurentsi ning eeldatavalt mõjutama liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.1. *Riigiga seostatavus ja riigi ressurssidest rahastamine*

(131) Selleks et meedet saaks käsitada riigiabina, peab meede olema seostatav riigiga ning otseselt või kaudselt rahastatud riigi ressurssidest.

(132) Vaadeldaval juhul on ette nähtud, et edukale pakkujale makstav tasu kogutakse jaehindade kaudu avaliku sektori elektriteenuse toetuseks võetava maksu (CSPE) abil (vt põhjendus 42).

(133) Nagu on selgitatud menetluse algatamise otsuses, leiab komisjon, et sellise maksu näol on tegemist riigi ressurssidega, kuna see puudutab *„riigi otsuse alusel makstavat tasu, mida kogub ja haldab riigi nimetatud üksus, kes haldab abikava riigi kindlaksmääratud eeskirjade kohaselt“*. Euroopa Kohus on sedastanud, ([25]) et vahendeid, mida rahastatakse liikmesriigi õigusaktides sätestatud kohustuslike osamaksete kaudu ning hallatakse ja jagatakse kooskõlas nende õigusnormidega, võib lugeda riigi ressurssideks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses isegi juhul, kui neid haldavad üksused, mis ei ole riigiorganid ([26]).

(134) Vaadeldav meede on seostatav riigiga ka seetõttu, et hankemenetluse teate avaldas energeetika valdkonna eest vastutav minister, kes valis välja ka võitnud kandidaadi.

6.1.2. *Majanduseelis*

(135) Selleks et meedet saaks käsitada abina ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 alusel, peab see andma sellest kasu saavale ettevõttele eelise, see tähendab, et ettevõtja ei oleks saanud seda eelist tavalistes turutingimustes, st riigi sekkumiseta.

(136) Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et meetmega ei anta majanduseelist, kuna meede vastab kõikidele *Altmarki* ([27]) kohtupraktikas sätestatud kriteeriumidele. Menetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlusi selle hinnangu suhtes, eeskätt selle kohta, kas täidetud on esimene kriteerium.

(137) Seega tuleks vaadelda *Altmarki* ([27]) kohtupraktika alusel, kas kõnealuse meetmega antakse CEBile eelis.

(138) *Altmarki* kohtuotsuses sedastas Euroopa Kohus, et *„riigi sekkumine ei kuulu asutamislepingu artikli 92 lõike 1 kohaldamisalasse, kui see on käsitletav hüvitisena, mis on tasu abi saanud ettevõtjate poolt avaliku teenindamise kohustuse täitmisel osutatud teenuse eest, mistõttu ei saa need ettevõtjad tegelikult rahalist soodustust ja see sekkumine ei anna nendele ettevõtjatele paremat konkurentsipositsiooni võrreldes nendega konkureerivate ettevõtjatega“* ([28]).

(139) Prantsuse ametiasutused on seisukohal, et meetmega ei anta majanduseelist, kuna meede vastab kõikidele *Altmarki* kohtupraktikas sätestatud kriteeriumidele.

(140) Euroopa Kohus on sedastanud, ([29]) et selleks, et avaliku teenuse puhul oleks võimalik välistada riigiabi olemasolu, peavad samaaegselt olema täidetud neli kriteeriumi:

1) abi saav ettevõtja peab olema reaalselt vastutav avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ja see kohustus peab olema täpselt määratletud;

2) parameetrid, mille alusel hüvitis arvutatakse, peavad olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud;

3) hüvitis ei tohi olla suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, arvestades selle kohustuse täitmisega seotud tulu ja mõistlikku kasumit; ning

4) kui avaliku teenindamise kohustust täitvat ettevõtjat ei valitud avalikus hankemenetluses, mis võimaldab välja valida kandidaadi, kes suudab üldsusele asjassepuutuvaid teenuseid osutada kõige odavamalt, peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjassepuutuva avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate vahenditega varustatud ettevõtja oleks nende kohustuste täitmiseks kandnud, arvestades nende kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.

([25]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 19. detsember 2013, Vent de Colère! *vs.* ökoloogiaministeerium, C-262/12.
([26]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 2. juuli 1974, Itaalia *vs.* komisjon, 173/73, EKL, lk 709, punkt 35.
([27]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. juuli 2003, Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg *vs.* Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00.
([28]) Idem, põhjendus 87.
([29]) Idem, põhjendused 88–94.

(141) Seoses esimese kriteeriumiga tuleb märkida, et kuigi liikmesriikidel on lai kaalutlusõigus selleks, et hinnata, milliseid teenuseid saab käsitleda avaliku teenindamisena, ([30]) on Euroopa Kohus hiljuti otsustanud, ([31]) et kui on olemas üldist majandushuvi pakkuvate teenuste sisu ja ulatust reguleerivad konkreetsed eeskirjad, on need komisjoni teatise (Euroopa riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstava hüvitise suhtes) punkti 46 kohaselt liikmesriikide jaoks hinnangu andmisel siduvad. Kõnealused eeskirjad käsitlevad üldjuhul õigusaktide ühtlustamist, eesmärgiga vältida takistuste tegemist liikumisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtete rakendamisele. Asjaolu, et need eeskirjad on vastu võetud aluslepingu sätete alusel, mis erinevad riigiabi kontrollimist käsitlevatest sätetest ja mille esmane eesmärk on siseturu korraldamine, ei piira nende pädevust seoses *Altmarki* esimese kriteeriumiga.

(142) Võttes arvesse huvitatud isikute märkusi ning Prantsusmaa antud vastuseid (5. jagu), leiab komisjon, et meetme puhul ei ole täidetud *Altmarki* esimene kriteerium, mis on seotud avaliku teenindamise kohustuse määratlemisega, konkreetselt energeetika valdkonnas, kahel põhjusel.

(143) Esiteks, nagu komisjon on juba varem selgitanud, ([32]) ei saa pidada asjakohaseks käsitada avaliku teenindamise kohustusena teenust, mida on juba osutatud või mida võiks osutada rahuldaval tasemel turu vahendusel. Käesoleva analüüsi puhul tuleb arvesse võtta ka võimalikke liikmesriikide võetavaid meetmeid turu toimimise täiustamiseks. Kui sellised muudatused on võimalikud, ei saa pidada asjakohaseks käsitleda neid avaliku teenindamise kohustusena. Vaadeldaval juhul võib turgu käsitleda mittetoimivana, kuna turg ei edasta piisaval määral selliseid hinnasignaale, mis kallutaksid tegema kohaliku taseme investeeringuid. See kehtib eeskätt lühiajaliste turgude puhul, nagu tasakaalustamisturud, kus kohandamismehhanismid ei suuda projekti käivitamise hetkeks anda piisavalt kohalikke hinnasignaale.

(144) Teiseks, diskrimineerimine tehnoloogia tasemel ei võimalda käsitada meedet avaliku teenindamise kohustusena. Vaadeldaval juhul tuleb arvestada, et elektridirektiivi ([33]) artikli 3 lõikes 2 on sätestatud konkreetsed tingimused liikmesriikide pädevuse kohta rakendada avaliku teenindamise kohustusi konkurentsile avatud elektrituru tingimustes. Eeskätt on artikli 3 lõike 2 sätetega piiratud liikmesriikide võimalusi rakendada avaliku teenindamise kohustust energeetikasektoris seoses teatud kindlate eesmärkidega: ([34])„*Liikmesriigid võivad […] üldist majandushuvi silmas pidades kehtestada elektrisektori ettevõtjatele avalike teenuste osutamise kohustused, mis on seotud turvalisusega, sealhulgas varustuskindlusega, tarnete korrapärasuse, kvaliteedi ja hinnaga ning keskkonnakaitsega, sealhulgas energiatõhususe, taastuvate energiaallikate ja kliimakaitsega*“. Kõnealuse artikli 3 lõikes 2 on samuti sätestatud, et energeetikasektori avaliku teenindamise kohustused peavad olema „*selgelt määratletud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja kontrollitavad ning tagama ühenduse elektriettevõtjatele võrdse juurepääsu liikmesriikide tarbijaskonnale*“.

(145) Komisjon leiab, et avaliku teenindamise kohustuse määratluse analüüsi raames vaadeldud mittediskrimineerimise kriteeriumi tuleb tõlgendada kitsalt. Prantsusmaa edastatud teatises on täpsustatud, et hankemenetlus hõlmab üksnes kombineeritud tsükli tehnoloogiat kasutava elektritootmisjaama rajamist ja käitamist ([35]). Teisisõnu oli hankemenetlus piiratud vaid ühe tehnoloogiaga (CCG), välistades seejuures traditsioonilised OCG või TAC tehnoloogiad, mille abil oleks samuti olnud võimalik pakkuda abi saava elektrijaama osutatavat teenust.

(146) Nagu on selgitatud põhjendustes 84 ja 89, leiavad Prantsuse ametiasutused, et asjaolu, et meede ei ole tehnoloogiliselt neutraalne, ei kujuta endast diskrimineerimist direktiivi 2009/72/EÜ artikli 3 lõike 2 tähenduses, kuna kõik ettevõtjad oleksid saanud kasutada CCG tehnoloogiat samaväärselt teiste tavapäraste tehnoloogiatega. Kuid abimeetmed tuleb kavandada sellisel viisil, et nendes saavad osaleda kõik tootmisvõimsused, mis võivad tõhusalt kaasa aidata võimsuste ebapiisavuse probleemi lahendamisele, sealhulgas ka sellised tootjad, kes kasutavad erinevaid tehnoloogilisi lahendusi. Sellega seoses ei saa Prantsusmaa esitatud väite alusel, mille kohaselt kõik ettevõtted oleksid olnud suutelised kasutama CCG tehnoloogiat, välistada võimalust, et meede on diskrimineeriv.

([30]) Komisjoni teatis Euroopa riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstava hüvitise suhtes (ELT C 8, 11.1.2012, lk 4).
([31]) Kohtuotsus, Üldkohus, 1. märts 2017, SNCM *vs.* komisjon, T-454/13, punkt 113.
([32]) Komisjoni teatis Euroopa riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstava hüvitise suhtes, punkt 48.
([33]) Direktiiv 2009/72/EÜ.
([34]) Kohtuasi C-242/10, Enel Produzione, ECLI:EU:C:2011:861, punkt 42.
([35]) Prantsusmaa esitatud teatise punkt 20.

(147) Komisjon märgib lisaks, et hankemenetlus oli suunatud elektrienergia tootmise suurendamisele teatud piirkonnas, et tagada selle piirkonna elektrienergia varustuskindlus olukorras, kus on kavandatud mitme elektrijaama sulgemine, ning lahendada elektripinge stabiilsuse hoidmisega seotud probleemid Bretagne'is. Selle kahte eesmärki teeniva ülesande täitmiseks on tehnilises kirjelduses loetletud mitmed nõudmised, millele abi saav elektrijaam peab vastama. Kõnealuse elektrijaama aktiivvõimsus peab olema ligikaudu 450 MW (+/– 10 %), jaam peab asuma Bretagne'i lääneosas ning olema igal ajal kättesaadav RTE vahendusel, kasutades tasakaalustamismehhanismi. Seoses viimase nõudega on spetsifikaadis täpsustatud, et elektrijaama toodetav võimsus peab olema RTE vahendusel kättesaadav aja jooksul, mis ei ületa viiteteist tundi seisvate masinate korral ja kaht tundi töötavate masinate korral, et tasakaalustusvõimsuse puhul ei tohi olla kestuspiirangut ning tasakaalustusvõimsuse pakkumise minimaalne kestus peab olema väiksem või võrdne kolme tunniga töötava masina korral ja kaheksa tunniga seisva masina korral. Nende tingimuste eesmärk on tagada elektrijaama reageerimisvõime ja paindlikkus ning tagada seeläbi, et RTE saab elektrijaama toodetavat võimsust kasutada konkreetse ja ajutise vajaduse rahuldamiseks, tagades samaaegselt elektripinge stabiilsuse ja kohaliku elektrivarustuse tasakaalu. Prantsusmaa nõustub põhjendustes 107 ja 108 sellega, et loetletud tingimusi oleks võimalik täita kõikide tavapärast tüüpi, st CCG, OGC või TAC tehnoloogiat kasutavate elektrijaamade abil.

(148) Samuti nähtub hankemenetluses osutatud ülesannete täitmiseks erinevate tehnoloogiate asjakohasuse analüüsi tulemustest, et kõik tavapärased tehnoloogiad (CCG, OCG ja TAC) oleksid võinud vastata Prantsuse ametiasutuste määratletud vajadustele, kuigi erinevatel tõhususTingimustel. Kuid hankemenetlus hõlmas üksnes CCG tüüpi elektrijaama. Komisjon leiab seetõttu, et hankemenetlus on diskrimineeriv.

(149) Samas, nagu on meelde tuletatud põhjenduses 144, peab avaliku teenindamise kohustus olema igal juhul mittediskrimineeriv. Seega välistab teatud tavapäraste tehnoloogiate suhtes tuvastatud diskrimineerimine meetme käsitamise avaliku teenindamise kohustuse täitmisena.

(150) Seega ei ole põhjenduses 84 Prantsusmaa esitatud väited, mille kohaselt meetmega ei kaasne diskrimineerimist muude tehnoloogiate suhtes, vastuvõetavad. Komisjon järeldab seetõttu, et meedet ei saa käsitada avaliku teenindamise kohustuse täitmisena. Seega ei ole *Altmarki* kohtupraktikas sätestatud esimene kriteerium täidetud.

(151) Meetmega antakse seega eelis. ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses on eelis iga majanduslik kasu, mida ettevõtja ei oleks saanud tavalistes turutingimustes, st riigi sekkumiseta. Vaadeldaval juhul makstakse konsortsiumile tasu, mida ta ei oleks saanud tavapärastes turutingimustes, vaid mis tuleneb riiklikust toetusest. Seetõttu tuleb meedet käsitada edukale pakkujale antava eelisena.

(152) Teiseks, selleks et abi saaks käsitada valikulisena ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab see soodustama „*teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist*". Vaadeldaval juhul rakendatakse meedet ainult eduka pakkuja suhtes, seega tuleb meedet käsitada valikulisena.

(153) Seetõttu leiab komisjon, et meede annab valikulise eelise ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.1.3. *Mõju konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele*

(154) Avaliku sektori toetus ettevõtjatele mõjutab ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 alusel konkurentsi üksnes siis, kui see „*kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist*" ja ainult niivõrd, kuivõrd see „*kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust*". Riigi võetud meede moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi, kui see suudab parandada abisaaja konkurentsiseisundit võrreldes teiste ettevõtjatega, kellega ta konkureerib ([36]). Praktikas tuvastatakse kahjustamist ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses juhul, kui riik annab ettevõttele finantseelise sektoris, kus on olemas konkurents ([37]). Vaadeldaval juhul võib meede tugevdada konsortsiumi CEB konkurentsiolukorda võrreldes teiste ettevõtetega, võimaldades tal suurendada elektrienergia tootmisvõimsust võrreldes teiste konkureerivate ettevõtetega.

([36]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 17. september 1980, Philip Morris, 730/79.
([37]) Kohtuotsus, Üldkohus, 15. juuni 2000. Alzetta, liidetud kohtuasjad T-298/97, T-312/97.

(155) Avaliku sektori toetus ettevõtjatele kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses vaid niivõrd, kuivõrd see „*kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust*“. Avaliku sektori toetuse puhul võib järeldada, et see võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust isegi siis, kui abisaaja ei osale vahetult piiriüleses kaubanduses. Lisaks sellele ei välista abimeetme suhteliselt tagasihoidlik maht või abi saava ettevõtja suhteline väiksus *a priori* seda, et seejuures ei võiks tegemist olla liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamisega ([38]). Vaadeldaval juhul saab abisaaja eelise, mis tema välisriikides asuvatele konkurentidele ei ole abi valikulisuse tõttu kättesaadav.

(156) Lisaks sellele võib abi mõjutada konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust juhul, kui meetmest kasusaaja on ettevõtja, kes tegutseb üleeuroopalisele konkurentsile avatud sektoris ([39]). Vaadeldaval juhul on energeetikasektori näol tegemist konkurentsile avatud sektoriga.

(157) Seega kahjustatakse meetmega konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.4. *Järeldus abi olemasolu kohta*

(158) Eespool toodud põhjendusest lähtudes leiab komisjon jätkuvalt, et meetme näol on tegemist riigiabiga ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.2. **Abi õiguspärasus**

(159) Meedet ei ole veel rakendatud. Meetmega seotud väljamaksed toimuvad elektrijaama käikuandmisel, alates *[…]*. Meede rakendatakse seega pärast käesoleva otsuse jõustumist. Seega ei saa meedet pidada ebaseaduslikuks.

6.3. **Kokkusobivus siseturuga**

6.3.1. *Kasutatud analüüsiraamistiku põhjendus*

(160) Nagu on näidatud põhjendustes 144–147, ei saa meedet käsitada avaliku teenindamise kohustuse täitmisena. Seetõttu ei ole vaadeldaval juhul võimalik kohaldada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid käsitleva komisjoni teatise sätteid.

(161) Seega hindab komisjon meetme siseturuga kokkusobivust keskkonnaabi suuniste jao 3.9 alusel. Keskkonnaabi suuniste punktides 19–34 vaadeldakse tootmise piisavust kui i) tootmisvõimsuse taset, mida peetakse piisavaks, et vastata liikmesriigi nõudluse tasemele teataval perioodil, ii) taset, mille aluseks on tavapärased statistilised näitajad, mida kasutavad põhilised organisatsioonid, nt Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik.

(162) Seoses esimese kriteeriumiga leiab komisjon, et meede on suunatud piisava tootmisvõimsuse taseme saavutamisele, mis vastab Bretagne'i nõudluse tasemele nii kvantitatiivselt (vt põhjendus 166) kui ka kvalitatiivselt (põhjendus 174).

(163) Seoses teise kriteeriumiga leiab komisjon, et näitajad, mille alusel määratakse kindlaks CCG elektrijaama abil pakutava lahenduse piisavus, on piisavalt objektiivsed (vt põhjendus 168).

6.3.2. *Ühist huvi pakkuv eesmärk ja vajalikkus*

(164) Komisjon on seisukohal, et meede aitab kaasa üldist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele ja on vajalik vastavalt keskkonnaabi suuniste jaole 3.9.1 ja 3.9.2, kui selle puhul on täidetud järgmised tingimused: i) tootmisvõimsuse piisavuse probleem on määratletud mõõdetava näitaja abil ning tulemused on kooskõlas REGRT-E tehtud analüüsiga; ii) meede on suunatud selgelt määratletud eesmärgi saavutamisele; iii) meede on suunatud probleemi olemusele ja põhjustele, eeskätt turuhäiretele, mis takistavad turul pakkumast piisavat tootmisvõimsuse taset, ja iv) liikmesriik peab olema uurinud teisi võimalusi probleemi lahendamiseks.

([38]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 14. jaanuar 2015, Eventech/Parking Adjudicator, C-518/13.
([39]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, kohtuasi C-222/04.

(165) Tootmisvõimsuste piisavuse probleem on selgelt määratletud ja kvantifitseeritud. Nelja gaasiturbiinjaama sulgemine (Brennelis, Dirinon ja vedelkütusel töötavad energiaplokid Cordemais's), mis oli kavandatud 2017. aastaks tekitab võimsuse puudujäägi hinnanguliselt 200–600 MW aastas ajavahemikul 2017–2020, nagu on näidatud põhjenduses 81. Kuigi kavandatud on kõnealuste elektrijaamade tegevusaja pikendamine, toimub nende sulgemine hiljemalt 2023. aastal. Sellega seoses toob komisjon välja madala tootmise taseme Bretagne'is, mis moodustas 13,3 % tarbimisest 2014. aastal, millest 11,8 % saadi taastuvatest energiaallikatest, seega on katkendlikult töötavate tootmisüksuste osatähtsus väike. Need asjaolud vähendavad teatud huvitatud isikute esitatud väidete kaalukust (vt põhjendus 55). Samas kinnitavad need andmed põhjendustes 61, 63 ja 81 toodud väiteid.

(166) Komisjon leiab lisaks sellele, et ohtu, mis on seotud elektripinge stabiilsuse hoidmisega, on Prantsuse ametiasutused piisaval määral põhjendanud. RTE on käivitanud 2012. aastal neljal korral vastava mehhanismi pingelanguse vastu võitlemiseks Bretagne'is. Kõnealune mehhanism hõlmab tarbimisvõimsuse piiramise rakendamist kõige kriitilisematel perioodidel.

(167) Prantsuse ametiasutuste esitatud meetme vajalikkus tugineb mõõdetavatele andmetele, mis pärinevad RTE korraldatud uuringutest, mis avaldatakse igal aastal ([40]).

(168) Ühelt poolt on kasutatud meetod vastavuses meetodiga, mida kasutati RTE bilansiprognoosis. See meetod tugineb tõenäosuslikul lähenemisel, mille puhul pakkumist ja nõudlust võrreldakse, modelleerides Euroopa elektrisüsteemi toimimist ühetunnise sammuga terve aasta ulatuses. Teatud parameetrid, nagu elektrijaamade kättesaadavus, tuginevad REGRT-E teostatud uuringute võrdlusparameetritel.

(169) Teiselt poolt tuginevad edastatud andmed sisuliselt bilansi andmetele, mis annavad tunnistust i) tarbimise dünaamikast, mis ületab 2,7 korda üleriigiliselt täheldatud suundumust ajavahemikul 2006–2012 (tarbimise suurenemine Bretagne'is viimase kuue aasta jooksul keskmiselt 1,6 %), ii) tarbimise tippkoormuse püsivast tundlikkusest ilmastikutingimuste suhtes, see tundlikkus on suurem kui keskmine tundlikkus kogu Prantsusmaa ulatuses ja on põhjendatav eeskätt piirkonna tarbimise struktuuriga, mida mõjutab suur eluasemete ja kolmanda sektori tarbimispunktide osakaal, iii) kohalike tootmisvahendite ebapiisavusest, kuivõrd Bretagne'is asuvad tootmisvahendid annavad vaid 13 % piirkonnas tarbitavast elektrienergiast (vt põhjendus 166), ja iv) asjaolust, et edastusvõrgu täiustamine võimaldab piisava tootmisvõimsuse probleemi lahendada vaid osaliselt. Tasakaalu puudumine toodetava elektrienergia ja tarbitava elektrienergia vahel ohustab piirkonna elektrienergia varustuskindlust eeskätt järgmistes punktides: Bretagne'i põhjaosa, mis hõlmab suurema osa Côtes d'Armori departemangust ning Saint-Malo ja Dinardi linnapiirkonnad, mille elektrivarustus katkeks 44 kV Domloup-Plaine Haute'i elektriliini tõrke korral ning kogu Bretagne'i piirkond, kus esineb elektripinge languse oht seoses asjaoluga, et see piirkond asub elektrienergia tootmisüksustest ja tarbimiskeskustest kaugel. RTE on teinud mitmeid investeeringuid, sealhulgas ajavahemikul 2011–2013 kogu piirkonna lääneosa hõlmavate kompenseerimisvahendite paigaldamiseks, koguvõimsusega 1 150 MVAr (megavoltamprit, reakt.), selleks et tagada vajalik võimsuse tase külmaperioodidel. RTE väitel tuleks neid kompenseerimisvahendeid täiendada Landivisiau CCG elektrijaamaga, et pakkuda piisavat reservi elektripinge kõikumise vastu ning saavutada piisav „reservvõrk" ([41]).

(170) Meede on samuti seotud selgelt määratletud turuhäirete kõrvaldamise eesmärgiga; need häired avalduvad vajalike investeeringute puudumisena Bretagne'is, vaatamata sealsele investeeringute vajadusele, et vältida elektripinge langusi kogu kõnealuse piirkonna territooriumil, mille vastu võitlemiseks ei piisa üksnes uute elektriliinide rajamisest, nagu on selgitatud põhjenduses 98. Komisjon nõustub selgitusega, mille kohaselt Bretagne'i piirkonnas esineb puuduva raha probleem, mis on tingitud sellest, et elektrienergia hinnad ei tõuse Bretagne'i keerulist olukorda arvestades piisavalt, kusjuures, nagu on näidatud põhjendustes 101 ja 95, ei ole seda probleemi võimalik lahendada tariifitsooni liigendamisega. Lisaks sellele ei võimalda reservvõimsuse mehhanism rahuldada piirkonna erivajadusi (vt põhjendus 177).

(171) Komisjon leiab, et need asjaolud selgitavad piisavalt uute võimsuste tootmiseks tehtavate investeeringute puudumist ilma riikliku rahalise toetuseta.

(172) Meede on suunatud tuvastatud probleemi põhjuste kõrvaldamisele, eeskätt sellele, et kõrvaldada turuhäired, mis takistavad nõutava võimsuse tootmist, kahel tasandil. Ühelt poolt aitab CCG tehnoloogia valimine lahendada samaaegselt nii PEBis kirjeldatud võimsuse vajadusega kui ka elektrienergia kättesaadavusega seotud probleemi. CCG elektrijaam võimaldab tagada elektrienergia varustuskindluse ning hoida elektripinge piirkonnas stabiilsena.

([40]) RTE 2013. aasta bilansiprognoos.
([41]) RTE 2013. aasta bilansiprognoos, lk 42.

Seda küsimust on täpsemalt selgitatud põhjenduses 104 ja sellele järgnevates põhjendustes. Teiselt poolt on pidevalt toodetava ja talveperioodi tipptarbimise hetkedel kättesaadava elektrienergia maht väga väike, mis tekitab ohuolukorra.

(173) Seoses vajadusega hoida elektripinge võrgus stabiilsena toob komisjon välja RTE tuvastatud Bretagne'i põhjaosa elektrisüsteemi nõrkuse. Bretagne'i põhjaosa varustab üks ühe ahelaga 400 kV elektriliin ning piirkonna idaosa kaks La Martyre jaotuspunktist tulevat 225 kV elektriliini. Liini katkemisel Rennes'i ja Saint-Brieux' vahel tekib ülekoormus seoses kahe 225 kV liiniga, mida raskendab veelgi elektripinge langus Rance'i piirkonnas. Selline olukord tekitab ohu kogu piirkonna elektrivarustuse katkemiseks, kui puudub võimalus piirata koormusi Bretagne'i põhjaosas. Lisaks sellele, juhul kui piirkonna lääneosa tarbimine muutub suureks, või olukorras, kus teatud elektrijaamade toodetud võimsus ei ole kättesaadav, või võrguavariide korral võib esineda olukord, kus Bretagne'is tuleb elektrivarustus tahtlikult katkestada, samuti esineb oht pingelanguse tekkimiseks kogu piirkonna ulatuses.

(174) Liikmesriik põhjendas muude tehnoloogiate (näiteks taastuvenergia) kasutamata jätmist tarbimiskaja kasutamisega, eraldi hinnatsooni moodustamisega või võrgustikevaheliste ühenduste tekitamisega. Komisjon leiab, et mitte ükski neist lahendustest eraldi võetuna ei saa kõrvaldada esile tõstetud ohtusid, eeskätt elektripinge langusega seotud ohtu, nagu on selgitatud põhjenduses 16.

(175) Seoses selgitusega selle kohta, miks ei piisa vaid võrgustikevahelistest ühendustest, märgib komisjon, et liini otspunktis asuva Bretagne'i olukord on erinev teistest Prantsusmaa piirkondadest, kus tingimused on sarnased (PACA, Franche Comté, Pays de la Loire, Korsika). Nende piirkondade elektrivarustus on tagatud võrgustikevaheliste ühendustega teiste piirkondadega. Pinge stabiilsuse tagamine ei põhjusta seal probleeme. Lisaks sellele ei asu need piirkonnad „võrgustiku servas", nagu Bretagne. Korsika on küll teiste võrgustikega nõrgalt ühendatud, ([42]) kuid saare territooriumil toodetakse märkimisväärses koguses elektrienergiat.

(176) 8. novembril 2016 kiitis komisjon heaks Prantsusmaa reservvõimsuse mehhanismi ([43]). Elektrijaama osalemine reservvõimsuse mehhanismis on eeskätt nähtud ette tasakaalustamisvahendina, mis moodustab elektrijaama tuludest vaid tähtsusetu osa (ligikaudu 1,5 % aasta kogutuludest), seega on kõnealuse mehhanismi mõju vaadeldavale projektile ja selle arvessevõtmine meetme hindamisel küllalt piiratud. Äriplaanis ei ole ette nähtud osalemist reservvõimsuse mehhanismis enamal määral kui tasakaalustamisvahendina. Kui selline osalemine toimuks, tuleks sellega seotud tulud arvata makstava lisatasu summast maha.

(177) Komisjon märkis võimsuse tagamise mehhanismi käsitleva sektoripõhise uuringu lõpparuandes, ([44]) et olukorras, kus kohaliku piisava tootmisvõimsuse tagamine põhjustab probleeme, sõltub reservvõimsuse mehhanismis osalemine asjaomase turu eripäradest ([45]). Vaadeldaval juhul ei kaasne Bretagne'i kohaliku nõudluse olemasoluga Bretagne'is paikneva pakkumise tekkimist. Prantsusmaa elektriturg ei ole suuteline olemasolevat nõudlust kohalikul tasandil toodetava võimsusega rahuldama. Võimsuse puudujäägi probleemi äärmiselt kohalikku iseloomu ei ole võimalik lahendada üksnes Prantsusmaal hiljaaegu rakendatud reservvõimsuse mehhanismi abil.

(178) Eespool toodud põhjustel leiab komisjon, et meede, mis teenib elektrienergia varustuskindluse tagamisega seotud ühist huvi pakkuvat eesmärki, on Prantsusmaale vajalik.

6.3.3. *Abi asjakohasus*

(179) Keskkonnaabi suuniste jaos 3.9.3 sätestatud nõude kohaselt peab meede olema asjakohane vahend ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamiseks. Selleks et abi saaks käsitada asjakohasena, peavad selle puhul olema täidetud järgmised tingimused: i) abi peab katma vaid võimsuse tagamise teenust; ii) abi peab pakkuma piisavaid stiimuleid nii olemasolevatele kui ka tulevastele elektritootjatele ja ettevõtjatele, kes kasutavad asendatavaid tehnoloogiaid, nagu nõudlusreageeringu või energia salvestamise lahendused, ja iii) abi peab arvesse võtma ka seda, millisel määral võiks võrkudevaheline ühendusvõimsus lahendada võimalikku tootmise piisavusega seotud probleemi.

([42]) Korsikat Sardiiniaga ühendava merealuse (ühekordse) kaabli võimsus on alates 2010. aastast 100 MW (allikas: saarte energiasüsteeme käsitlev aruanne – Korsika, juuli 2015).
([43]) Juhtum SA.39621 – võimsuse tagamise mehhanism Prantsusmaal.
([44]) Komisjoni aruanne – võimsuse tagamise mehhanismide sektoriuuringu lõpparuanne, 30. november 2016 (http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/capacity_mechanisms_final_report_fr.pdf).
([45]) Komisjoni aruanne – võimsuse tagamise mehhanismide sektoriuuringu lõpparuanne, lk 17.

(180) Komisjon märgib esmalt, et lisatasu puhul ei ole ette nähtud mingit hüvitist elektrienergia müügi eest. Makstav tasu hõlmab i) üht võimsuspõhist väärtuskomponenti, mille suurus on [50 000 – 60 000] eurot/MW/aastas ja kolme geograafilise paiknemisega seotud väärtuskomponenti: ii) gaasi transpordiga seotud lisakulude hüvitis, mille suurus on [20 000 – 40 000] eurot/MW/aastas, iii) võrguühendustega seotud lisakulude hüvitis suuruses 6 000 eurot/MW/aastas ja iv) keskkonnakaitse erinõuetega seotud lisakulude hüvitis suuruses 2 000 eurot/MW/aastas. Seega on makstav tasu seotud üksnes võimsuse tootmisega seotud hüvitistega ning välistatud on mis tahes tasud, mis on seotud elektrienergia müügiga.

(181) Teiseks, kuigi komisjon leiab, et abi anti diskrimineeriva hankemenetluse vahendusel (vt põhjendus 145), leiab ta samas, et asjaolu, et Prantsuse ametiasutused käivitasid hankemenetluse üksnes CCG tehnoloogia jaoks, tuleb lugeda õiguspäraseks. Selline piirang on põhjendatav spetsiifilise vajadusega hoida elektripinge võrgustikus stabiilsena vastuvõetavate energeetika ja keskkonnakaitsega seotud tingimuste juures. Soojuselektrijaamade hulgas, seega võrreldes kivisöel või vedelkütusel töötavate elektrijaamadega, on gaasielektrijaamad kõige vähem saastavad (vt ka põhjendus 102). CCG tüüpi elektrijaama valik, võrreldes teist tüüpi elektrijaamadega, eeskätt OCG tüüpi jaamaga, on keskkonnakaitsega seotud kaalutlustel eelistatav, kuna tegemist on kõrge energiatõhususega tehnoloogiaga, mille puhul kasutatakse üksnes maagaasi, mis on fossiilkütustest kõige vähem CO_2 heidet tekitav ning pakub samas paindlikke võimalusi ja lühikest reageerimisaega vastamaks turutõrgetele.

(182) Kolmandaks, abimeetme puhul võetakse arvesse võrgustikevahelist ühendusvõimsust, kuid see valik ei võimalda rahuldavalt lahendada pinge stabiilsusega seotud probleemi. Lisaks sellele on võrgustikevaheliste ühenduste rajamine seotud pikaajalise nägemusega. Võrgustikevaheliste ühenduste projektid on juba ettevalmistamisel ning neis nähakse ette selliste ühenduste loomist Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi vahel ning Bretagne'i ja Iirimaa vahel. Komisjon märgib samuti, et meede ei takista võrgustikevaheliste ühenduste loomisega kaasnevat Bretagne'i läbiva transiitenergia koguse suurenemist.

(183) Lisaks sellele tuleb märkida, et mitmed alternatiivsed meetmed ei ole asjakohased.

1) Taastuvenergia, mida PEBi raames on samuti arvesse võetud, ei ole üksinda suuteline tagama kõnealuses elektriliini lõpuosas paiknevas piirkonnas elektripinge stabiilsust ega tõhusat tarbimise tippnõudluse haldamist.

2) Ülejäänud tavapärase energia tootmise üksused jõuavad kasutusea lõpule, piirkonnas asuvad eespool nimetatud gaasiturbiinjaamad suletakse 2023. aastaks. Nende elektrijaamade kasutusea pikendamise kavandamist takistab nende suur saastavus, mida on rõhutatud põhjenduses 81.

3) Võrgustikevahelistesse ühendustesse tehtavad investeeringud, mille suurus ulatus 2015. aastaks ligikaudu 45 miljoni euroni, võimaldavad lahendada piirkonna energiapuudujäägi probleemi vaid osaliselt. Komisjon märgib, et RTE on seoses võrgustikuga teostanud juba suuremahulisi töid, kuid need on ebapiisavad selleks, et täita elektrienergia varustuskindlusega seotud eesmärki. Need meetmed on järgmised: Bretagne'i „reservvõrgu" tõhustamine ajavahemikul 2011–2013, faasinihuti paigaldamine Brennilis' energiasõlme (2015) ja Plaine-Haute'i 400/225 kV liini edastusvõimsuse kahekordistamine (2015). Samas ei ole Brennilis' faasinihuti alates 2017. aastast enam suuteline tagama Bretagne'i põhjaosa elektrienergiaga varustamist. Need väited kinnitavad huvitatud isikute põhjenduse 65 punktis 2 esitatud asjaolusid.

4) Ka tarbimiskaja ei ole asjakohane vahend. Komisjon märgib, et tarbimiskaja hõlmamist erinevatesse tasakaalustamismehhanismidesse on tõhustatud: nelja-aastase kava kohaselt on kõik asjakohased turud (energia, reservid, süsteemihooldus) avatud tarbimiskaja kasutamiseks alates 1. juulist 2014. Samas ei paku ka tarbimiskaja lahendust probleemile, mis hõlmab samaaegselt elektrienergia pakkumise ja nõudluse tasakaalustamist ning elektripinge stabiilsuse tagamist elektrivõrgus.

   1) Seoses nõudluse ja pakkumise tasakaaluga tuleb märkida, et tarbimiskaja võimaldab tarbimise määra vähendada või tarbimise mahtu nihutada. Samas ei ole see meede geograafiliselt sihtmärgistatud. Lisaks sellele on praegu keeruline kaasata piisavas koguses tarbimiskajaga seotud võimsust, et lahendada piirkondlikku tasakaalu puudumise probleemi. Näitena võib tuua RTE poolt Bretagne'is läbiviidud katselise kava, mille eesmärk oli kaasata kohalikke tarbimiskajaga seotud võimsusi, selle käigus osutus võimalikuks hõlmata 62 MW ajavahemikul 1. novembrist 2014 kuni 31. märtsini 2015, ([46]) samas kui hinnanguline võimsuse puudujääk oli vahemikus 200–600 MW (põhjendus 166). Isegi kui sellist mehhanismi Bretagne'is rakendada, ei paku see lahendust kohalikule probleemile, mis on seotud elektripinge stabiilsuse hoidmisega võrgus.

([46]) RTE, 2015. aasta Prantsusmaa elektrienergia pakkumise/nõudluse tasakaalu prognoos, lk 67.

2) Seoses pinge stabiilsuse tagamisega tuleb märkida, et kuigi tarbimiskaja võimaldab leevendada stabiilsusprobleeme tipptundidel ja tarbimise tippkoormuse mõju ilma täiendavate energiatootmisüksuste rajamiseta, ei võimalda see vältida elektripinge langust, mis nõuab Prantsuse ametiasutuste väitel kohaliku võimsuse lisamist selliste ajavahemike kestel, mida ei saa tarbimiskaja abil katta. Sellise võimsuse lisamiseks tuleb rajada täiendavaid elektrienergia tootmisüksusi.

(184) Komisjon märgib samuti, et Prantsuse ametiasutuste osutatud ELi toimimise lepingu artikkel 194 (vt põhjendus 105) ei tühista nõuet, et liikmesriik peab järgima riigiabi suhtes kehtestatud eeskirju, kui abi antakse elektritootjale.

(185) Eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et meede on asjakohane selleks, et vastata selgelt määratletud ühist huvi pakkuvale eesmärgile.

6.3.4. *Ergutav mõju*

(186) Abi ergutavat mõju hinnatakse keskkonnaabi suuniste jaos 3.2.4 sätestatud tingimuste põhjal. Meetmel on ergutav mõju, kui see innustab meetmest kasusaajat muutma oma toimimistava, et parandada energiaturu toimimist; see tava muutmine peab olema selline, mida abi saaja ei oleks ilma abita ette võtnud.

(187) Komisjon märgib, et saadav tasu võimaldab teha investeeringuid uutesse võimsustesse, kusjuures ilma abita neid investeeringuid ei tehtaks seoses Bretagne'i turu eripäradega. Ilma lisatasuta ei oleks projektil piisavat tulusust (põhjendus 23). Seega lükkab see asjaolu ümber põhjendustes 67 ja 68 toodud kolmandate huvitatud isikute väited.

(188) Sellega seoses leiab komisjon, et meetmel on nõutav ergutav mõju.

6.3.5. *Proportsionaalsus*

(189) Komisjon hindas meetme proportsionaalsust lähtuvalt keskkonnaabi suuniste jaost 3.9.5. Meedet võib lugeda proportsionaalseks, kui see vastab järgmistele tingimustele: i) hüvitis võimaldab abisaajatel saavutada mõistliku kasumimarginaali (hankemenetluse korral peab meede olema valitud selgete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide kohaselt) ja ii) meede peab hõlmama integreeritud mehhanisme, mis takistavad ülemäärase kasumi saamist.

(190) Vastavust nendele tingimustele hinnatakse esitatud äriplaani alusel. Äriplaanis toodud eeldusi on kirjeldatud käesoleva otsuse jaos 2.6.

(191) Komisjon märgib esiteks, et 20-aastane kestus on vajalik selleks, et saavutada projekti mõistlik *[5–10]* % suurune sisemine tulumäär võrreldes kaalutud keskmise kapitalikuluga (vt järgnev põhjendus). Lühem kestus tooks kaasa madalama sisemise tulumäära, mis ei ole vajalik, võttes arvesse sisemist tulumäära, mida komisjon on juba tunnistanud vastuvõetavaks. See argument lükkab ümber põhjenduse 68 punktis 1 toodud eelduse.

(192) Komisjon märgib seejärel, et projekti sisemine tulumäär on *[5–10]* %. Selle sisemise tulumäära proportsionaalsust hinnatakse võrdluses kaalutud keskmise kapitalikuluga. Kaalutud keskmine kapitalikulu peegeldab projekti eririske, mida ei ole võimalik hajutada. Komisjon leiab, et sisemist tulumäära tuleb hinnata võrdluses võrreldavate ettevõtete valimi sisemise tulumääraga, mille suurus ajavahemikul 2007–2016 on 6,6 %, mis on lähedane vaadeldava projekti sisemisele tulumäärale. Komisjon toob seega välja projekti sisemise tulumäära läheduse vastuvõetavale hinnangulisele kaalutud keskmisele kapitalikulule, mis lubab tal teha soodsa otsuse meetme proportsionaalsuse kohta.

(193) Meetme proportsionaalset laadi kinnitavad ka soovitatud tundlikkusuuringud. Uuringud on teostatud seoses võimalike viivistega, seoses inflatsiooniga ja eeldatava lõppväärtuse arvessevõtmisega. Selleks et hinnata *tolling*-lepingu mõju äriplaanile, on arvesse võetud mitmeid hinnaeeldusi.

(194) Ülemäärase kasumi tekke riski vältimise kohta märgib komisjon, et konsortsiumi esitatud äriplaan ei võimalda sellise kasumi tekkimist. Saadava tulu kaks põhikomponenti on ühelt poolt saadav lisatasu, mis sõltub elektrijaama kättesaadavusest ning mis määratakse kindlaks läbirääkimiste teel lepingu alusel ning mis ei võimalda ülemäärase kasumi saamist. Teiselt poolt on ka *tolling*-lepingu alusel saadav tasu suurus läbirääkimiste tulemusel lepingus fikseeritud ning ei paku konsortsiumile võimalusi erakorralise kasumi teenimiseks.

(195) Lõpuks märgib komisjon, et konsortsiumil on võimalik osaleda reservvõimsuse mehhanismis vastavalt põhjenduses 25 toodud tingimustele. Sellisel juhul arvatakse reservvõimsuse mehhanismis osalemisest saadav tulu lisatasu summast maha. Kahekordse tasustamise puudumine on meetme proportsionaalseks tunnistamise põhielement.

(196) Komisjon leiab seega, et mehhanismi võib käsitada proportsionaalsena püstitatud eesmärgiga.

6.3.6. *Konkurentsile ja kaubandusele avalduva negatiivse mõju vältimine*

(197) Keskkonnaabi suuniste punkti 3.9.6 kohaselt peab abi selleks, et selle võiks kuulutada siseturuga kokkusobivaks, rahuldama järgmiseid tingimusi: i) olema avatud kõikidele elektritootjatele, kui see on tehniliselt ja füüsiliselt võimalik; ii) ei tohi vähendada stiimuleid investeerida võrkudevahelistesse ühendustesse ega ohustada turgude liitmist; iii) ei tohi kahjustada meetmele eelnevaid investeerimisotsuseid; iv) ei tohi põhjendamatult tugevdada turgu valitsevat seisundit ja v) peaks andma samaväärsete tehniliste ja majanduslike parameetrite korral eelise vähese süsinikuheitega elektritootjatele.

(198) Seoses esimese kriteeriumiga on keskkonnaabi suuniste põhjenduses 232 täpsustatud, et võimsuse tagamise mehhanismi puhul on „osavõtupiirang õigustatud vaid tootmise piisavuse probleemi lahendamiseks, kui tegemist on ebapiisava tehnilise tasemega“ ([47]). Vaadeldaval juhul leiab komisjon, et teatud tehnilised võimalused, eeskätt CCG elektrijaamad, on tootmisvõimsuse piisavusega seotud probleemi lahendamiseks märkimisväärselt asjakohasemad kui teised tehnilised lahendused, nimelt OCG elektrijaamad ja gaasiturbiinid. Konkreetsemalt ei võimalda eespool nimetatud tehnoloogiad investeerimisprojekti energiatõhususe ja seega kogu majandusliku külje optimeerimist, kui võtta arvesse Prantsuse ametiasutuste väljaselgitatud tootmisvõimsuse piisavuse probleemi lahendamiseks kavandatud elektritootmisüksuse omadusi ja tegutsemise kestust.

(199) Vaadeldaval juhul märgib komisjon, et kõik traditsioonilised tehnoloogiad ei paku samaväärseid tehnilisi võimalusi kõikide spetsifikaadi punktis 3.3 kindlaksmääratud vajaduste tõhusaks ja usaldusväärseks lahendamiseks.

(200) Esiteks, mis puudutab võrdlust OCG tehnoloogiaga, on Rahvusvahelise Energiaagentuuri ja Tuumaenergia Agentuuri (AIE-AEN) uuringus „Projected Costs of Generating Electricity 2015 Edition“ näidatud, et CCG tüüpi elektrijaamad on märkimisväärselt ökonoomsemad elektritootmisüksused pikemate tegutsemiskestuste puhul. Selles uuringus toodud elektrienergia tootmise võrdlushindadest nähtub, et Belgias või Saksamaal ([48]) rajatud OCG elektrijaama LCOE ([49]) on märkimisväärselt kõrgem kui Belgias või Saksamaal rajatud CCG elektrijaama LCOE. Teisendatuna ühikutesse eurot/MWh on nii investeerimiskulud kui ka käitamise- ja hoolduse kulud OCG elektrijaama puhul kõrgemad kui CCG elektrijaama puhul. Selle uuringu tulemused on toodud järgmises tabelis:

Toodetud elektri keskmine omahind

Table 3.9: Levelised cost of electricity for natural gas plants

Country	Technology	Net capacity ([1]) (MWe)	Electrical conversion efficiency (%)	Investmens cost ([2]) (USD/MWh)		
				3 %	7 %	10 %
Belgium	CCGT	420	60	9,65	13,82	17,45
	OCGT	280	44	14,54	20,82	26,28
France	CCGT	575	61	6,92	11,37	15,40

([47]) Keskkonnaabi suuniste põhjenduse 232 punkt a.
([48]) Selles uuringus ei ole toodud OCG elektrijaamaga seotud kulusid Prantsusmaal, kuna puuduvad hiljuti rajatud või tulevikus rajatavad elektrijaamad, mille abil määrata kindlaks võrdlushindu.
([49]) Levelized cost of electricity – energiatootmise tasandatud kogukulud.

Country	Technology	Net capacity (1) (MWe)	Electrical conversion efficiency (%)	Investmens cost (2) (USD/MWh)		
				3 %	7 %	10 %
Germany	CCGT	500	60	6,77	10,90	14,56
	OCGT	50	40	39,90	60,80	79,19
Hungary	CCGT (dual fuel)	448	59	7,53	11,79	15,67
Japan	CCGT	441	55	8,67	13,96	18,64
Korea	CCGT	396	58	7,03	11,29	15,04
	CCGT	791	61	5,86	9,40	12,52
Netherlands	CCGT	870	59	7,89	12,70	16,96
New Zealand	CCGT	475	45	10,09	15,38	20,03
	OCGT	200	30	28,31	43,13	56,18
Portugal	CCGT	445	60	8,35	12,72	16,57
United Kingdom	CCGT	900	59	7,64	12,02	16,03
	OCGT	565	39	48,11	74,54	98,37
United States	CCGT	550	60	8,06	13,24	17,94
Non-OECD countries						
China	CCGT	350	55 %	4,36	7,03	9,38

(1) Net capacity may refer to the unit capacity or to the combined capacity of multiple units on the same site.
(2) Investment cost includes overnight cost (with contingency) as the implied IDC.

(Tabeli järg – parem pool)

Refurbishment and decommissioning costs (USD/MWh)			Fuel cost (USD/MWh)	Carbon cost (USD/MWh)	O&M costs (USD/MWh)	LCOE (USD/MWh)			Country
3 %	7 %	10 %				3 %	7 %	10 %	
0,21	0,12	0,07	74,62	10,08	3,97	98,54	102,61	106,19	Belgium
0,32	0,17	0,11	100,91	14,01	5,35	135,13	141,26	146,66	
0,11	0,05	0,02	68,99	10,56	6,25	92,83	97,21	101,23	France
0,11	0,05	0,02	74,00	9,90	7,71	98,49	102,56	106,20	Germany
0,76	0,36	0,20	111,00	15,15	29,68	196,50	216,99	235,23	
0,00	0,00	0,00	71,21	10,56	7,64	96,94	101,20	105,08	Hungary
0,15	0,06	0,03	104,07	10,95	9,38	133,21	138,42	143,07	Japan
0,00	0,00	0,00	98,97	10,27	5,55	121,82	126,08	129,82	Korea
0,10	0,04	0,02	95,21	9,89	4,05	115,11	118,60	121,70	

Refurbishment and decommissioning costs (USD/MWh)			Fuel cost (USD/MWh)	Carbon cost (USD/MWh)	O&M costs (USD/MWh)	LCOE (USD/MWh)			Country
3 %	7 %	10 %				3 %	7 %	10 %	
0,13	0,05	0,03	75,25	9,90	3,53	96,71	101,45	105,68	Netherlands
0,19	0,09	0,05	46,75	11,22	7,38	75,64	80,82	85,43	New Zealand
0,54	0,26	0,14	69,26	16,62	14,39	129,11	143,65	156,58	
0,16	0,08	0,04	74,00	9,90	6,24	98,65	102,93	106,75	Portugal
0,00	0,00	0,0	75,51	9,43	6,63	99,21	103,59	107,59	United Kingdom
0,00	0,00	0,00	113,85	14,22	36,45	212,63	239,06	262,89	
0,13	0,05	0,03	36,90	11,10	4,65	60,84	65,95	70,62	United States
Non-OECD counrtries									
0,07	0,03	0,01	71,47	11,02	3,25	90,17	92,79	95,13	China

Note: CGTs were modelled under an assumed capacity factor 85 %. OCGTs were modelled under nationally provides capacity factors.
Allikas: Prantsuse ametiasutuste 20. märtsi 2017. aasta märkus, pärineb AIE-AEN 2015. aasta uuringust, lk 48-49.

(201) Võttes arvesse töötamisaega, mida hinnatakse [3 000 – 6 500] tunnile aastas, ja ligikaudu 1 600 Gwh suurust aastatoodangut, ([50]) leiab komisjon, et OGC elektrijaama tehnilised omadused toovad kaasa muude samaväärsete tingimuste korral ning võttes arvesse CEBi saadud abi suurust, elektrienergia tootmiskulud, mis jäävad ligikaudu 60 miljoni euro ja 190 miljoni euro vahele, kusjuures käibemaht on ligikaudu 90 miljonit eurot aastas. OCG elektrijaama kasutamine mõjutaks seega ülemääraselt projekti majanduslikku tasakaalu ja seaks kahtluse alla selle elujõulisuse. Komisjon saab seega järeldada, et OCG tehnoloogiaga seotud tehnilised omadused on ebapiisavad ja ei võimalda tagada projekti elujõulisust ning ei ole sellest tulenevalt suutelised pakkuma lahendust võimsuse tootmisega seotud probleemile.

(202) Lisaks nimetatud uuringule märgib komisjon, et OCG elektrijaama kõrgemad tootmiskulud on tingitud selle tehnoloogia väiksemast energiatõhususest. OCG tehnoloogia energiatõhusus ulatub 40–55 %ni CCG tehnoloogia omast. OCG elektrijaam nõuaks seega 40 % võrra enam gaasi transportimist kui sama võimsusega CCG elektrijaam ([51]).

(203) Teiseks, seoses võrdlusega gaasiturbiinidega, märgib komisjon, et selle tehnoloogia puhul, samuti nagu OCG tehnoloogia puhul on elektrijaama tegutsemisega seotud kulud kõrgemad kui CCG elektrijaama puhul. Gaasiturbiinide töötamise kestuse puhul üle 200 tunni aastas (OCG elektrijaamade puhul üle 1 000 tunni aastas), muutub see tehnoloogia kulukamaks kui CCG tehnoloogia. Seega on gaasiturbiinid vähemtõhusad kui OCG elektrijaamad, kui töötamise kestus on suurem kui 1 000 tundi aastas, nagu see on vaadeldaval juhul. Komisjon jõudis järeldusele, et OCG elektrijaam võiks vaadeldaval juhul seada kahtluse alla projekti elujõulisuse samaväärsete muude tingimuste korral, samuti võib gaasiturbiine hõlmav lahendus *a fortiori* projekti elujõulisust üksnes kahjustada.

(204) Lisaks sellele tuleb vaadeldaval juhul võtta arvesse ka energiatõhususe mõju projekti üldkuludele. Suurem tõhusus võimaldab vähendada elektrijaamani transporditava gaasi kogust sama saavutatava elektrivõimsuse juures. Kuivõrd OCG elektrijaama energiatõhusus on CCG elektrijaamade tõhususest 40 % väiksem ja uute CCG elektrijaamade omast enam kui 55 % väiksem, nõuaks OCG elektrijaam vähemalt 40 % võrra enam gaasi transportimist kui sama võimsusega CCG elektrijaam. See asjaolu on eriti oluline Bretagne'is, kus on kavandatud gaasivõrgu täiustamine, mis moodustab osa riigiabi andmise põhjendustest. Komisjon meenutab, et gaasi transpordiga seotud osa kandidaadile makstavast tasust moodustab 33 % kogutasust. CCG elektrijaama parem energiatõhusus võimaldab seega vähendada transporditava gaasi kogust ja vastavalt Bretagne'i gaasivõrgustiku täiustamisega seotud projekti maksumust.

([50]) Allikas: CEBi äriplaan.
([51]) Prantsuse ametiasutuste 20. märtsi 2017. aasta märkus.

(205) Meede on seega avatud võimsuse tootjatele, kes suudavad tõhusalt lahendada Prantsusmaa tuvastatud elektrienergia piisavusega seotud probleemi.

(206) Teise kriteeriumiga seoses märgib komisjon, et meetmega ei tohi vähendada stiimuleid investeerida võrkudevahelistesse ühendustesse ning ei tohi ohustada turgude liitmist. Võrgustikevaheliste ühenduste uuringud juba toimuvad ning neis nähakse ette võrkudevahelise ühendusvõimsuse suurenemist Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi vahel 2022. aastal ning Bretagne'i ja Iirimaa vahel 2025. aastal. Meede võimaldab suurendada võrgustikevaheliste ühenduste loomisega kaasnevat Bretagne'i läbiva transiitenergia koguse suurenemist.

(207) Komisjon märgib lisaks, et hankemenetluse tingimused määrati kindlaks selliselt, et vältida CCG elektrijaama rajamises osalemisega mis tahes erinevate turgude toimimise häirimist. Rajatav elektrijaam ei pea oma toodetavast võimsusest tingimata reserveerima osa tasakaalustamismehhanismi jaoks. Kui elektrijaam on müünud kogu toodetud energia ettenähtud tähtajaks turule ja on tootnud elektrit lähtuvalt oma maksimaalsest võimsusest, ei ole nõutav, et ta esitaks pakkumisi piisava tasakaalustamismehhanismi kohta vaadeldaval perioodil.

(208) Lisaks sellele märgib komisjon, et tasakaalustamisega seotud projektidest saadavad tulud on tähtsusetud (ligikaudu 1,5 % aastatuludest) ning et neid ei saa seetõttu käsitada märkimisväärse ohuna piisava võimsuse tagamise turul.

(209) Seoses kolmanda kriteeriumiga märgib komisjon, et abi, mis antakse kombitsükliga elektrijaamale, mis ei ole küll ainus tehnoloogia, mis võimaldab tagada elektripinge võrgus pikema perioodi kestel, kuid on samas ainus tehnoloogia, mis vastab vajadusele tagada pinge stabiilsus sobivamate tõhususkriteeriumidega nagu on näidatud põhjendustes 199–204.

(210) Seoses neljanda kriteeriumiga märgib komisjon, et CEB konsortsiumi moodustavatel ettevõtetel ei ole Prantsusmaa elektriturul valitsevat seisundit. Seega ei saa meede toetada abi otsese saaja turuseisundit. Meede toetab konkurentsi Prantsusmaal, võttes arvesse alternatiivse elektrivarustaja ja -tootja Direct Energie turuseisundit. See asjaolu toetab lisaks sellele ka põhjenduses 73 toodud väiteid.

(211) Komisjon märgib samuti, et meede hõlmab valitseva turuseisundiga ettevõtja seisundi tugevdamise ohtu.

(212) Komisjon märgib, et EDF, kes on turgu valitsev ettevõte, hõlmab märkimisväärse osa Prantsusmaa turust. EDF hõlmab 83,5 % elektrienergia tootmise turust ja 89,4 % Prantsusmaa koguvõimsusest ([52]). EDFi tootmispark on kõige suurem Prantsusmaal, seda nii suuruse kui ka mitmekesisuse poolest. Eeskätt on tegemist tuuma- ja hüdroenergiaga.

(213) Seega on CEBi konsortsiumil kaks võimalust. Ta võib müüa toodetud elektrienergia valitseva turuseisundiga ettevõttele hinnaga, mis on 95 % turuhinnast (vt põhjendus 11), või müüa elektrienergia *tolling*-lepingu alusel vastavalt põhjenduses 32 toodud tingimustele.

(214) Kui neid võimalusi kasutatakse, võidakse tugevdada turgu valitseva ettevõtja seisundit, andes tema käsutusse elektrijaamas toodetud elektrienergia.

(215) Esiteks, kui elektrienergia tootmist haldab üks turul tegutsev ettevõtja, kahjustab see hulgituru likviidsust ning võib kahjustada alternatiivseid tarnijaid. EDF kontrollib enam kui 80 % elektrienergia tootmisest Prantsusmaal. Kui ettevõte sõlmib CEBi konsortsiumiga lepingu, võib kõnealune kontrollimine tugevneda, sõltumata sellest, kas elektrienergiat müüakse *tolling*-lepingu või pikaajalise elektrienergia müügilepingu alusel. Selline EDFi konkurentsiseisundi tugevnemine mõjutab alternatiivsete varustajate suutlikkust hankida elektrienergiat hulgiturult konkurentsitingimustes, tekitades nende jaoks samaaegselt likviidsuse puudumise ja hindade volatiilsuse ohu. Sellisel juhul võimaldaks alternatiivsete tarnijate võimalus kasutada omatoodetud elektrienergiat neid ohtusid vältida. Seega peab nende jaoks olema tagatud juurdepääs oma tootmisvõimsusele.

(216) Teiseks annab vertikaalselt integreeritud tootmistsükliga ettevõtja turgu valitsev seisund talle märkimisväärse konkurentsieelise ka elektrivarustuse puhul. Võttes arvesse tootmiskulude suurt osakaalu elektrienergiaga varustamise kogukuludest, mõjutab tootmise haldamine ka elektrienergiaga varustamise jaeturgu. EDFi konkurentidel on vähe selliseid tootmisvõimsusi, või puuduvad need üldse, mille abil tagada baaselektrienergia nii

([52]) Andmed 2015. aasta kohta. Allikas: energiakomisjon ja RTE.

madalate toodangu muutuvkuludega, kui see on võimalik EDFi elektrijaamade pargi abil. Seejuures kontrollib EDF ligikaudu 86 % jaeturu turuosadest ([53]). EDFi võimalus saada *tolling*-lepingu osaliseks või osta kogu elektrijaamas toodetud elektrienergia pikaajalise ostulepingu alusel suurendab ettevõtte võimekust vastata jaeturu nõudlusele. Alternatiivsete varustajate juurdepääs oma tootmisvõimsustele võimaldaks samuti vältida turgu valitseva ettevõtja seisundi tugevnemist jaeturul.

(217) Komisjon leiab, et EDFi valitseva turuseisundi tugevnemise ohtu hulgi- ja jaeturul võib tasakaalustada Prantsuse ametiasutuste kohustusega võtta vajalikud meetmed tagamaks, et abisaaja ei sõlmi nimetatud kahe mehhanismi alusel lepingut ettevõttega, kes kontrollib Prantsusmaa turul enam kui 40 % elektrienergia tootmisvõimsusest.

(218) Võttes arvesse Prantsusmaa elektrituru äärmiselt omapäraseid tingimusi, võib pidada nimetatud 40 % suurust piirangut proportsionaalseks. See piirang võimaldab vältida turgu valitseva ettevõtja seisundi tugevnemist, mis võib abimeetme tõttu kaudselt toimuda põhjenduses 214 nimetatud lepinguliste mehhanismide alusel.

(219) Võttes arvesse käesolevas jaos toodud tegureid ning eeldusel, et põhjenduses 218 kirjeldatud tingimust järgitakse, leiab komisjon, et meede ei kahjusta konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust ulatuses, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

(220) Kokkuvõttes, ja võttes arvesse Prantsusmaa pakutud lahendusi, leiab komisjon, et meede ei kahjusta õigusvastaselt konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.3.7. *Läbipaistvus*

(221) Ametiasutused peavad tagama, et avaldatakse abikavaga seotud tekst, abi andva ametiasutuse või ametiasutuste nimed, abisaaja nimi, antava abi vorm ja abisumma, abi andmise kuupäev asjaomase äriühingu liik, piirkond, kus abisaaja asub, ning peamine majandussektor, kus see ettevõtja tegutseb.

(222) Vaadeldaval juhul on Prantsuse ametiasutused järginud keskkonnaabi suunistes sätestatud läbipaistvuskohustusi. Avaldatud teave hõlmab abi andmise otsust ja abi andmise tingimusi, abi andva ametiasutuse nimetust, abi saaja nime, antava abi vormi ja abisummat, asjaomase äriühingu liiki, piirkonda, abisaaja asukohta ning peamist majandussektorit, kus see ettevõtja tegutseb.

(223) Lisaks sellele on veebisaidil http://www.europe-en-france.gouv.fr/Centre-de-ressources/Aides-d-Etat/Regimes-d-aides esitatud kõik abikavad, mis komisjon Prantsusmaaga seoses on heaks kiitnud, sealhulgas ka vaadeldav hankemenetlus. Ettevõtjatele antud abisummad avaldatakse sellel veebisaidil igal aastal.

(224) Nendel põhjustel on keskkonnaabi suunistes sätestatud läbipaistvusega seotud tingimused täidetud.

7. **JÄRELDUSED**

(225) Meetme näol, mille Prantsusmaa võtab CEBi konsortsiumi suhtes, on tegemist abiga.

(226) Meede on kokkusobiv 2014. aasta keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevate suunistega, kui Prantsuse ametiasutused võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et abi saaja ei müü kogu abi andmise aja jooksul elektrijaamas toodetud elektrienergiat ettevõtjale, kes kontrollib Prantsusmaa turul enam kui 40 % elektrienergia tootmisvõimsusest, sõltumata sellest, kas müük toimub *tolling*-lepingu alusel või pikaajalise elektrienergia müügilepingu alusel, mille puhul hind moodustab 95 % turuhinnast,

([53]) Energiakomisjoni aruanne, jaeturu ülevaade, 2016. aasta septembri arvandmed.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Meetme näol, mida Prantsusmaa kavatseb võtta CEB konsortsiumi kasuks ja mis seisneb tasus, mille suurus on 94 000 eurot/MW/aastas (seisuga 31.11.2011) ning mida makstakse 20 aasta jooksul, on tegemist abiga ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mis on siseturuga kokkusobiv ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 alusel, eeldusel, et on täidetud artiklis 2 toodud tingimused.

Artikkel 2

Prantsusmaa võtab vajalikud meetmed tagamaks, et abi saaja ei müü kogu artiklis 1 nimetatud abi andmise aja jooksul elektrijaamas toodetud elektrienergiat ettevõtjale, kes kontrollib Prantsusmaa turul enam kui 40 % elektrienergia tootmisvõimsusest, sõltumata sellest, kas see müük toimub *tolling*-lepingu alusel või pikaajalise elektrijaamas toodetud elektrienergia müügilepingu alusel.

Artikkel 3

Komisjon lubab anda artiklis 1 osutatud abi, mis seisneb CEB konsortsiumile tasu maksmises kogu elektrijaama käitamise aja, st maksimaalselt kahekümne aasta jooksul. Kui pärast seda ajavahemikku meetme kohaldamist jätkatakse, tuleb meetmest uuesti teatada.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 15. mai 2017

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Margrethe VESTAGER